

DRAUGAS

VIENINTIS TAUTINIS IR
TIKYBINIS MINTIES LIE-
TUVIŲ DIENRASTIS AME-
RIKOJE.

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

DRAUGAS

THE MOST INFLUENTIAL
LITHUANIAN CATHOLIC
DAILY IN AMERICA.

"Draugas" 2334 So. Oakley Avenue, CHICAGO, ILLINOIS PIRMADIENIS, LIEPOS-JULY 29 D., 1935
No. 177 3c A COPY ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1914, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879 Telefonas: Canal 7790 METAL-VOL. XIX

VAKAR PAGERBTI MŪSŲ DIDVYRIAI

KEIČIAMA ISPANIJOS KONSTITUCIJA

Diktatorius Mussolini įspėja T. Sąjungos tarybą

MADRIDAS, liepos 27. — Ispanijos ministerių kabinetas, kurio daugumą sudaro katalikai ministrai, nusprendė taisyti ir keisti respublikos konstituciją, kuri yra radikalus produktas, kada po sosto griuvimo socialistai ir kiti radikalai buvo įsigalėję.

Gerai atsimename tuos šiuos laikus, kada radikalai ėmė pulti katalikų kunigus, de ginti bažnyčias ir vienuolynus. Tada jiems pigu buvo parašyti sau tinkamą konstituciją, nukreiptą prieš Katalikų Bažnyčią.

Jų parašyta konstitucija išgriovė jėzuitų įstaigas ir pačius jėzuitus išstūmė iš gimtinio krašto. Kunigams uždraudė turėti mokinius religines pamokas mokyklose. Negana, kad jie sustatė prieš katalikišką konstituciją, bet dar, gyventojų neatsiklausę, pravedė įvairius priešbažnytinius įstatymus.

Neilgai laukus pakitėjo laikai. Radikalų vyriausybė paskelbė parlamentan ir savi valdybių rinkimus, tikėdamies daug ką laimėti. Tačiau per rinkimus skaudžiai pralaimėjo. Konservatoriai (katalikai ir jų šalininkai) paėmė į savo rankas respublikos vairą, socialistai ir kiti radikalai sukėlė revoliuciją. Pradėjo pulti ir žudyti kunigus, deginti bažnyčias. Jie buvo nuslopinti ir išgriautos jų partijos ir visa jų nedora veikla.

Ir, štai, šiandien katalikų dauguma jau turi laisvės sąvaip rūpintis savo respublikos likimu. Katalikų daugumai vadovauja jaunas energingas karo ministeris Gil Robles, kurio nuopelnai respublikai tikrai yra dideli.

SIEMET JAVŲ MONOPOLIO DAR NEBŪS

KAUNAS. — Iš autoritetų šaltinių patyrėme, kad javų monopolis šimet dar nebus įvestas.

Vietoje to jau artimiausio mis dienis bus paskelbtas įstatymas apie kviečių supirkimo ir pardavimo centralizaciją.

Kviečių supirkimas numatoma bus perduotas į vienas rankas, gi kviečiams bus nustatytos tvirtos kainos.

ROMA, liepos 28. — Prieš susirinkiant T. Sąjungos tarybos specialiam posėdžiui Italijos diktatorius Mussolini dar kartą įspėja tarybą ir Europos valstybes, kad jos nieku būdu nesikištų į Italijos žygius prieš Etiopiją.

Mussolini pareiškia, kad jei taryba nepripažins jos reikalavimų Etiopijos reikalų ir norės statyti Italijai kliūčių, Italija išeis iš T. Sąjungos, kad toliau veikus nevaržomai.

NACIAI REIKALAUJA U.S. ATSIPRAŠYMO

BERLYNAS, liepos 28. — Dėl įvykusių New Yorke komunistų riaušių, per kurias užpulta vokiečių linijos garlaivis Bremen ir išniekinta Vokietijos vėliava, nacių spauda griežtai reikalauja, kad Amerika diplomatinio keliu atsiprašytų Vokietiją už tą įvykį.

Be to, nacių laikraščiai pareiškia, kad Vokietijos Amerikos prekybos ir konsularinė sutartis paneigta, ačiū New Yorko miesto majoro La Guardia keistam nusistatymui. Šis majoras paskutinėmis dienomis nusprendė neišduoti miesto leidimo vienam vokiečiui naciui daryti masožo biznį. Majoras pasielgė tuo sumetimui, kad naciai savo krašte persekioja žydus.

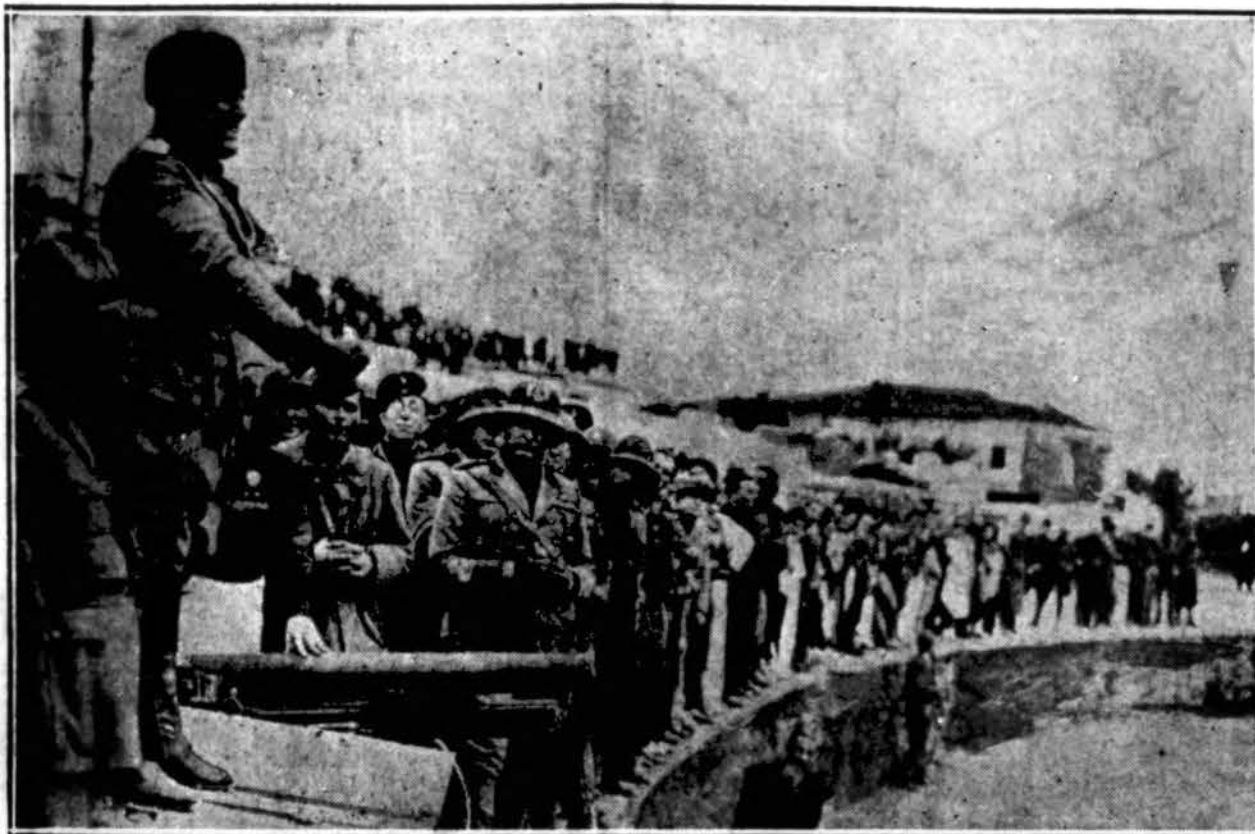
Ziniomis iš Washingtono, valstybės departamentas stengias kaip nors atitaisyti šiuos nesupratimus.

NEW YORK, liepos 27. — Didžiųjų Atlantiko garlaivių prieplaukoje vakar komunistai sukėlė riaušes. Šūkandami prieš Hitlerį, jie puolė vokiečių garlaivį Bremen, nuplėšė vokiečių vėliavą, sudraskė ir įmetė Hudson upen.

Keli šimtai policininkų, seklių ir laivų įgula sunkiai kovojo su riaušininkais iki jie išblaškyti.

LONDONAS, liepos 27. — Ziniomis iš Maskvos, sovietų vyriausybė pradėjo statyti 60-ąjį nardantį laivą savo laivynui. Prieš ketverius metus turėta vos 15 nardančių laivų, kurių dauguma buvo seni ir netinkami tarnybai.

MUSSOLINI KALBA Į MILICININKUS

(Acme Photo.)

Italijos diktatorius Mussolini kalba į paroduojančius milicininkus fašistus Salerno mieste.

DEPORTUOS DAUG SVETIMŠALIŲ

WASHINGTON, liepos 27. — Prezidentas Rooseveltas vakar įsakė paleisti iš federalinių kalėjimų 151 svetimąjį kriminalininką, kad būtų galima juos deportuoti.

Šie kriminalininkai priklausė apie 20-iai nacionalybių (kraštų). Dauguma iš jų buvo išsiųsta į Europą, Kanadą ir Meksiką. Kiti į kitus savo kraštus.

KARAS AFRIKOJ NĖRA AMERIKOS REIKALAS

WASHINGTON, liepos 27. — Prez. Rooseveltas paskelbė visiems žingeidaujantiems, kad numatomas Italijos karas su Etiopija nėra šio krašto reikalas ir Amerika neturi jokio pasiryžimo kištis į tą reikalą. Šis reikalas mažiau turi rūpėti Amerikai.

NACIAI NUBAUDĖ DAR VIENĄ KUNIGĄ

BERLYNAS, liepos 28. — Nacių teismas nubaudė dvi katalikų vienuoles daugiau už pinigų išvežimą į užsienį.

Vienas katalikų kunigas nubaustas 8 mėn. kalėti už tai, kad nacių palygino su raudonaisiais gaivalais.

Teismas nubaudė tris policijonius Kelma žudikus: E. Darlack, 27 m., J. Reporto, 24 m., ir T. Arelans, 21 m. amž. Pirmasis gavo 199 metus kalėti, antrasis — visą gyvenimą, o trečiasis — 14 metų. Ketvirtasis plėšikas žudikas išvengė bausmės — pasiūlyta kalėjime.

PASKIRTAS JAUNIMO ARMINISTRATORIUS CHICAGAI

Nacionalės (krašto) jaunimo administracijos viršininkas Aubrey Williams paskelbė, kad federaliu jaunimo administratorium Chicagai paskirtas Wm. J. Campbell, 35 m. amž. advokatas katalikas, vienas iš pirmųjų C.Y.O. (Catholic Youth Organization) direktorių ir jaunimo tarpe veikėjas.

W. J. Campbell yra personalis advokatas J. E. vyskupui pagalbininkui B. J. Sheil.

Administratorių pozicijos visam krašte sukelto po prezidento Roosevelto nusprendimo, kad vyriausybė pasiryžta rūpintis krašto jaunimo likimu. Šiam tikslui skirtas 50 milijonų dolerių fondas ir visam krašte sudaryti administratorių ofisai. Chicagai pripažinta atskiri vienata.

DIDELIS SPROGIMAS ITALŲ MUNICIJOS FABRIKE

VARESE, Italija, liepos 28. — Bickford Smith municijos fabrike, Taino, įvyko didelis sprogimas. Daugiau kaip 30 asmenų žuvo ir keliosdešimtų kitų sužeista. Tarp žuvusiųjų, sakoma, dauguma yra jaunų mergaičių.

ZUVO 4 CHICAGIEČIAI

Keturi chicagiečiai pereitę šeštadienį Curtiss Wright air porte, netoli Milwaukee, Wis., nusisamdė lėktuvą pasivažinėjimui. Tarp jų buvo vienas lėktuvo vairininkas. Neužilgo lėktuvas nukrito visi keturi žuvo.

POPIEŽIUS VYKS Į GANDOLFO PILĮ

VATIKANAS, liepos 27. — Šventasis Tėvas Popiežius Pijus XI ateinantis ketvirtadienį iš čia išvyks į Castel Gandolfo, kur išbus iki rugsėjo mėnesio pabaigos.

Castel Gandolfo yra Popiežiaus vasariniai rūmai, netoli Romos. Jo šventybė ir tenai, kaip paprastai, bus užimtas Bažnyčios valdymo sunkiomis pareigomis.

UŽ RIAUŠES BELFASTE KALTA ANGLIJA

BELFASTAS, Ziemų Airija, liepos 27. — Laisvosios Airijos prezidentas de Valera kaltina Angliją už siaučiančias čia protestantų riaušes prieš katalikus.

De Valera ragina ir įspėja Laisvosios Airijos katalikus, kad jie nepultų protestantų, laikytusi ramiai ir saugotusi pasekti Ulsterio (Ziemų Airijos) protestantų žygius.

PANEIGĖ VYRIAUSYBĖS SUMANYMĄ

WASHINGTON, liepos 27. — Senatas pravedė senatoriaus Glasso bankinį bilių, pa neigdamas vyriausybės remiamą sumanyimą, kad būtų įsteigtas centrinis krašto bankas vietoje šiandieninių federalių atsargos bankų, kuriuos kontroliuoja privačiai bankininkai.

Sen. Glasso biliuje padaryti kai kurie šių bankų tvarkoje pakeitimai. Privatūs bankininkai ir toliau pasiliks diktoriais krašto finansų reikalais.

J. E. VYSK. MATULIONIS ŠVENTINO DARIAUS-GIRĖNO PAMINKLĄ

VYSKUPUI ASISTAVO MŪSŲ GERBIAMIEJI KUNIGAI

Prakalbas sakė aukštieji valdininkai ir lietuvių vadai

DEŠIMTYS TŪKSTANČIŲ LIETUVIŲ DALYVAVO IŠKILMĖSE

Didelėmis iškilmėmis vakar pagerbti mūsų didvyriai, Steponas Darius ir Stasys Girėnas. Jie to užsipelnė. Žuvo siekdamį garbingumo tėvynei Lietuvai. Už jūdvių tą drąsų, bet tragiškai pasibaigusį, žygį Amerikos lietuviai vakar juos pagerbė. Jų atminimą įamžino dideliu ir gražiu paminklu. Pastatytas monumetas per ilgiausius metus puoš Marquette parką iki kol šis parkas pasiliks parku. O jaunosioms lietuvių kartoms visados jis pasakos apie tų didvyrių kilnuosius pasiryžimus ir žygius ir apie mūsų tautos garbingąją praeitį.

Paminklo atidengimo ir pašventinimo iškilmės įvyko taip, kaip buvo ankščiau skelbta ir kaip programa buvo sustatyta.

Iš ryto Dievo Apvaizdos bažnyčioje įvyko pamaldos už žuvusius mūsų didvyrius laikus. Jo Eksc. Vyskupas T. Matulionis celebravo šv. Mišias. Popiet gi įvyko paminklo atidengimas ir pašventinimas.

J. E. Vyskupas T. Matulionis pašventino paminklą, asistuojant mūsų gerbiams kunigams.

Prieš paminklo atidengimą surengtos gatvėmis vaikštinės, kuriose daug lietuvių draugijų dalyvavo. Grojo keletą benai, tarp jų buvo ir militarinis benas iš Fort Sheridan. Visų Chicago ir apylinkių lietuvių parapijų kory jungtinis korus įspūdingai dainavo. Prof. A. Pocius vadovavo šiam korui.

Po paminklo pašventinimo viršumi susirinkusių minių keletą kartų žemai praskrido trys lėktuvai ir išbėrė daugybę gyvųjų rožių. Tas mūsų didvyrių pagarbai ir atminimui.

Dievas davė saulėtą dieną ir ne per daug buvo karšta, tad tūkstančiai žmonių minios suvyko į šias iškilmes. Kas automobiliais, kas gatvėkariais iš viso Chicago ir apylinkių po pamaldų traukė į Marquette parką.

Visos aplinkinės gatvės per keletą blokų buvo uždaros trafikai. Jose buvo pilna žmonių. Taip pat ir parke. Visur kai jūra judėjo.

Šios lietuvių istorinės iškilmės praėjo tvarkingai, gražiai ir nepaprastai susiklausomai. Jos visados pasiliks dalyvaususiųjų širdyse ir atmintyje.

NUBAUSTAS MIRTIES BAUSME

ROSTOVAS TIES DONU, liepos 28. — Teismas nubaudė mirties bausme N. Ivanovą, buvusį caro sargybos narį. Su užmuodintu sūriu jis mėgino nužudyti 55 vyrų ir moterų Aleksandrovsko kolektyviam uky.

APIPLĖŠTAS SPORTININKAS

Keturi plėšikai užpuolė Arlington Heights vienoj rezidencijoj lenktynių arklių sėtininką G. Leeds iš San Francisco. Pagrobta 5,000 dol. pinigais ir 15,000 dol. vertės brangybių. Tas įvyko dienos laiku.

VAITKUS NEIŠLĖKĖ

NEW YORK, liepos 28. — Lakūnas Vaitkus, kuris socialistų dienraščiui paskelbimu šlyt, lėktuvą "Lituanica II", turėjo išlėkti Lietuvon, pasiūliko Amerikoje. Esą oras dar vis netinkamas skristi.

NACIAI PRIEŠ VISO PASAULIO ŽYDUS

BERLYNAS, liepos 28. — Unitarų dviasikis L. M. Birkhead randa, kad Vokietijos naciai siekia, kad visam pasauliui išnaikintų žydus.

ORAS

CHICAGO IR APYLINKĖS. — Dailys orai, mažai temperatūros atmaina.

"DRAUGAS"

Išleista kasdien, išskyrus sekmadienius.
PRENUMERATORŲ KAINA: J. Amerikos valstybės: Metams — \$6.00; Pusei metų — \$3.50; Trims mėnesiams — \$2.00; Vienam mėnesiui — 75c. Kitose valstybėse pnumeratorai: Metams — \$7.00; Pusei metų — \$4.00; Kopija — 50c.

Redaktorius priima — nuo 4 val. iki 6 val. popiet.
Skelbimų kainos priimamos pareikalavus.
Bendradarbiai ir korespondentams raštų negrąžina, bet negrąžina tai padaryti ir nepriimama tam tikslui pašto ženklų.

Skelbimai skelbiami dienai priimami iki 5 val. popiet.

"DRAUGAS"

1. THUANIAN DAILY FRIEND

Published Daily, Except Sunday.
SUBSCRIPTIONS: One Year — \$6.00; Six Months — \$3.50; Three Months — \$2.00; One Month — 75c.
Europe — One Year — \$7.00; Six Months — \$4.00; Copy — 50c.
Advertising: "DRAUGAS" brings best results.
Advertising rates on application.

"DRAUGAS" 2334 S. Oakley Ave., Chicago

DIENOS KLAUSIMAI

APIE RUSIJOS "ROJŲ"

"Darb." rašo, kad sugrįžęs iš Rusijos komunistas darbininkas Beal apie Sovietų Rusijos "rojų" taip pasakoja:

Darbas sovietuose lygiai toks kaip kaimuose kapitalistų dirbtuvėse — ne nuo valandų, tik nuo "štukų (piece work)". Kad galėtų padaryti nuolatytą kiekybę, lėtesni darbininkai priversti kauptis 12-14 valandų. Tas parodo, kad mažiausia darbo kiekybė (minimum) yra tiek didelė, kad išbaudžiusiems darbininkams trūksta jėgų padirbėti būtiną darbą per aštuonias valandas. Ir Beal pastebi, kad nusikamavę ir pusbadžiai rusai darbininkai tik trūkde traktorių išdirbystę Charkovo dirbtuvėje. Gaila, kad juos žiūrėti: alkani driskina slankioja kaip šešėliai — nė jėgų, nė sumanymo, nė jokio noro dirbti juose nesimato. Koki darbininkai, toks ir darbas. Charkovo dirbtuvė buvo išgarsinta kaip pavyzdžiausia sovietuose, bet jos traktoriai labai greit subyrėdavo. Tuomet kildavo riksmas, panika ir įtarinėjimas, kad darbininkuose pasireiškia sabotazas ir kontrrevoliucija. Koks čia sabotazas! Ponai komisarai, duokite darbininkams atskirvėpti ir pavalgyti, tai jie geriau dirbs. Dabar smaugdami darbininkus, jūs patys sabotazuojate Rusijos gerbūvį, na, ir pjaunate tą šaką, ant kurios sėdite.

Sovietuose tenka pastebėti begalės formalių: pasportai, duonos bilietai, cenzūra, specialūs leidimai ar uždraudimai, komunistų, komsololcų, raudonarmiečių privilegijos bilietai — visoki raštai, rašteliai, iškabos, — žodžiu, toks biurokratizmo aparatas, apie kurį nė nesvajoję didžiausias Rusijos autoritetas ir biurokratas caras Nikolajus I. Bolševikioj viskas atrodo kopūtkiausiai — ant popierio. Ateiviams, ypač turistams, bado akis skaitlinėmis, bet tikrąjį gyvenimą slepia labiau negu pumpė savo vaikus. Beal pasakoja, kaip naivūs ir lengvatikiai keliauninkai iš užsienio atlankydavo Charkovo dirbtuvę. Uomet darbininkai gaudavo geriau valgyti — net ir mėsos gaudavo! — ir turėdavo rodyti linksmus veidus. Jeigu ne, tai — ir darbininkai žinojo, ką reiškia "tai". Jie rodydavo linksmus veidus. Tada keliauninkai — daugiausiai žurnalistai — negalėdavo atsistebėti sovietų pažanga ir tvarka ir pleškindavo į savo laikraščius apie bolševikišką "rojų". Beal tik pamerkdavo savo draugams, daugiau vargšas nieko negalėjo padaryti.

Sovietai vieną veidą turi pasauliui, kitą sau. Tam antrajam veidui pažinti reikia Rusijoj pagyventi. Kaip būtų naudinga mūsų komunistams į tą "rojų" pakliūti ir kaip jie džiaugtųsi jį praradę!

Ryšyje su gresiančiu karu tarp Italijos ir Abisinijos Anglija paskelbė amunicijos embargo, tai yra nebus ginklų parduodama nei vieni iš kariaujančių pusių. Jei Anglijai bus išprovokuojama nepriešingai Italijos prie pergalės, tai Abisinijai ji teks ginklų ir kitko dykai.

Jungtinių Valstybių vyriausybė išleidžia "reliefo" po 188 milijonus dolerių mėnesy. Ant "reliefo" yra 20,500,000 žmonių, tai yra 17 milij. visų gyventojų.

LEONARDAS ŠIMUTIS

Dienraščio "DRAUGO" vyriausis redaktorius, Lietuvių Katalikų Federacijos Centro sekretorius, lietuvių kultūrinės bei visuomenės darbuotojas širdis, kuris vakar pasakė žavingą kalbą, atidengiant Dariaus-Girėno paminklą Chicagoje, šiandien dviem mėnesiam išvažiuoja: visų pirma, į Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos Tarybos posėdį New York'e, o iš ten, tiesiog į tėvų šalį, į maloniąją Lietuvą... Laimingos kelionės!

TAUTŲ LYGOS TARYBOS SUSIRINKIMAS

Liepos mėn. 31 d. Genevoj prasidės Tautų Lygos Tarybos posėdis. Tasai posėdis šaukiamas specialiai tam, kad svarstyti ginčų, kilusių tarp Abisinijos ir Italijos.

Kaip Italija taip ir Abisinija yra Tautų Lygos nariai. Pagal Lygos konstituciją, ginčui tarp narių, bet kuris iš besiginčijančių pusių, gali prašyti sušaukti posėdį ginčui apsvastyti ir išspręsti. Šiuo sykiu posėdis šaukiamas Abisinijai prašant. Italija tam buvo priešinga. Italija norėjo, kad Abisinija ir iš Tautų Lygos būtų išbraukta.

Ko galima tikėtis iš šių bandymų sutaukinti Italiją su Abisinija?

Reikia atsiminti, kad tai jau ne be pirmas bandymas. Jau yra buvus konferencija Haagoj. Konferencija nedavė gerų vaisių dėl Italijos nenusiileidimo. Prisirengimams karui Italija yra jau daug padarius. Italų tautos karinis ūpas jau pakilęs. Atgal žengti Italijai būtų negarbinga, ypač jos diktatoriui Mussoliniui. Tai visa atsimenant, sunku tikėtis, kad ir šis paskutinis bandymas sutaukinti Italiją su Abisinija atneš gerų vaisių.

ABISINIJAI TURI PATARĘJŲ

Ginčas tarp Abisinijos ir Italijos jau nustelbė daugelį kitų tarptautinių klausimų. Nors abisiniečiai yra pusiau civilizuoti tauta, neturi moderniško valdžios aparato, neturi išsilavinusių diplomatų, bet ginče laukosi gerai. Italijai tinkamai atsikerta ir notos siunčiamos kitoms valstybėms yra gerai pamatuotos ir įvilkotos į diplomatinis rėmus. Sakoma, kad kai Amerikos valdžia gavusi Abisinijos karaliaus notą, prašantią Italijai priminti Briando - Kelloggo paktą, tai panoro sužinoti, kas tą notą galėjo suformuluoti.

Yra žinoma, kad kai kurios iš didžiųjų valstybių nepritaria Italijos žygiams prieš Abisiniją. Nepritaria Anglija, nepritaria nei Japonija. Vokietija, žinoma pageidauja, kad Italija įsipainiotų į tokias bėdas, iš kurių neišbristų nesusilpnėjusi. Taigi yra galimas daiktas, kad Abisinijos valdovas dabar turi gabių diplomatų patarėjų iš tų, kurie nelinko Italijai pasisekimo jos planuojamuose žygiuose Afrikoj.

Su ekspertų talka Abisinijos vyriausybė dabar mobilizuoja savo nauda pasaulio opiniją. Kariniai ekspertai turbūt savo darbą irgi daro. Dabar diplomatinėje kovoje Italija gauna smūgių, o karui prasidėjus, išeisime apie smūgius italams karo lauke.

Šis laukiamas abisiniečių - italų susirėmimas galės eiti ta kryptimi, kaip čjo anglų-būrų karas, kurs prasidėjo pabaigoj 1899, o baigėsi geg. 31, 1902.

Dvi didelės Chicago kompanijos Montgomery Ward and Co. ir Buttler Bros. skelbia, kad rudeniop jų bizniui būsiąs "boom".

IŠ PO MANO BALANOS

Morkus

Giacomo Meyerbeer, vienas pernešęs Handelio Mesiją ar Haydno Sutvėrimą. Bet gi dabar ir vien dėl to tiesa gana plačiai jo vardą ir gabumus išgarsina, bet gi galutino tikslu anaipol neatsieikia.

Jo tikras vardas ir pavardė buvo Jakob Liebmann Beer. Sūnus turtingo bankieriaus Berlyne. Tulas jo gimnaitis, vardu Meyer, mirdamas palieka jam geroką žiupsnį turto. Kaip jautrios širdies jaunikaitis, kai matai už tat jam atsimoka, prie savo pavardės jo pavardę pridėdamas taip, kad išeitų Meyerbeer.

Gi paskui po platųjį pasaulį besitrunkydamas, kaip į žymus muzikas, ypač Italijoj bevišėdamas, pamylė gražius italų vardus. Ilgai nelaukęs, Jakob Liebmann šalin nutrenkęs, kol galutinai prie Giacomo Meyerbeer prieina. Tik taip paskui vadindavo pats save, tik taip dabar ir istorija jį vadina.

Paėjo ne vien iš turtingos, bet ir begaliniai gabios šeimos. Jo brolis Villus pagarsėjo kaip žvaigždininkas. Antras brolis Mikas kaip gana gerai žinomas rašėjas. Gi jis pats kaip muzikas ir kompozitorius.

Jei pridėsim prie to viso, kad tai būta tikros žydiškos šeimos, net pasiautai perplė, iš kur ir kaip tieji tikri Berlyno žydai sau tokius skaisčius kelius nusiskyrė ir pasirinko!

Ką-ką, bet gi tikram žydo vaikui, o pasirinkti ir ieškoti garbės muzikoje, tai vis gi yra tik vienas vienas atsitikimas garsių muzikų eilėje!

Vos septintus metukus eidamas, visą Berlyną nusteina duodamas pjanu koncertą ir sugrodamas pačius sunkiausius Mozarto veikalus.

Bet gi tuojau pastebi, kad vien koncertuoti ne ką didelis pelnas. Paprastam muzikui tiek užtenka. Bet gi žydui! Ar jis bus bankierius, ar muzikas, toli gražu ne!

Ilgai netrukus mokosi kompozicijos. Mėgina vieną ir kitą garsų anų laikų kompozitorių. Kol galutinai prieina kun. Vogler.

Kun. Vogler buvo ne vien kunigas ir vienuolyne perdėtinis, bet ir didelės vertės muzikos žinovas. Jau paminėti jo du įžymiausi auklėtiniai: Carl von Weber ir Meyerbeer, o tuojau, paaiški, kas do vienas Vogler buvo!

Kitų tarpe ir Meyerbeer pas Voglerį ne vien mokosi, bet apsigyvena vienuolyne. Reiškia, su kitais mokiniais bažnyčioje eina, prie mišių patarnauja, o paskui muzikos mokosi.

Jei Meyerbeer būtų buvęs katalikas, tai, beabejo, tokios aplinkybės būtų jį pačiu garsiausiu muzikos angelu pavertusios. Ant nelaimės, jo būta tik žydo. O ir tai daug geru jam padaro.

Kokiam laikui praslinkus, Meyerbeer parodo pirmą savo oratoriją Dievas ir Gamta — Gott und die Natur.

Jei, ištikrųjų, būtų buvęs krikščionis, šisai jo veikalas būtų

pernešęs Handelio Mesiją ar Haydno Sutvėrimą. Bet gi dabar ir vien dėl to tiesa gana plačiai jo vardą ir gabumus išgarsina, bet gi galutino tikslu anaipol neatsieikia.

Visiems aišku buvo, kad šiam veikalui trūksta tikros krikščioniškosios dvasios. Gi Meyerbeerui atrodė visai kitaip. Jisai visą kaltę drėbė ant savęs. Jam rodė, kad oratorija nepavyko dėl to, kad jam trūksta tikrų žinių balso.

Kai matai numoja ranka kompozicijai, o bėga Italijon lavinti balsą. Manė sau, mat, jei tik aš daugiau išmanysiu apie balsą, mano oratorijos tada kitaip suskambės! Nors, kai paskui pasirodė, ir to da neužteno.

Federacijos seimas jau, rodos, veik prasideda. Jame suvažiavę tur kuo pasidžiaugti; jo nematę tur ką apgalvoti. Toki, matyk, dalykai, kai ir pati vasara, tik kartą į metus ateina. Ar kito Federacijos seimo sulauksi, tai jau visai mums neprieinamas dalykas. Vietoje galvojus apie tai, mes tik patariam šin seimui kuogreičiausiai dūmti!

Visi žneka apie jaunimą. Tik niekas nieko gero jam nesusieikia. Rodos, visi užsimiršo, jog greičiausiai pavilioti paskui save jaunimą, tai ne kodžiausias dalykas kalbėti ir ketinti, o tik ko apie mažiausius.

Viena maža beždžionėlė daugiau jaunimo akių į save atkreipia, negu patys aukščiausi New Yorko dangoraižiai.

Kuo daugiau ir ilgiau jaunimui kalbam ir aiškinam apie organizacijas, spaudą, ištautėjimą, kalbą, tuo greičiau ir plačiau mes jį nuo savęs nukreipiame. Tik tiek jam rūpi šie dalykai, kiek Egipto mumijai orlaivis.

Jei, ištikrųjų, norim atsaukti jaunimą, parodykim jam taip sakant margą niekutį. Gal tik tada sužinosim, kiek turim jaunimo!

Ar nevertėtų nors kartą parvesti gastingiaus mūsų jaunai kartai — atatikantį Maldi Vadovėlių Skverbtį jo rankon Valančiaus būdo knyga, tik neišmanėlis gali. Norėti užtat išgauti iš jo po penkis dešimt, ar tam panašiai, ska pėliukų, da aršiau. Ne! Tie laikai jau dingo. Jų nei Federacija atgal neatšauks. Pri-taikinti jaunimą prie maldaknygės jau negalima; pritaikinti maldaknygę prie jaunimo — taip. Siekim tai, kas galima; palikim tai, ką tik žodžiais, o ne ranka pasiekti galima, nušalinai. Jei Federacija ir su Susivienymu sutarusios išleisti mažytį maldų vadovėlį, penkių, dešimties skapėliukų vertės, pamatyti, kiek da daug mes turim gyvo taip jau pakeliui. Betgi Federacijai! Susivienymui gal ne racijai, kaip sykis; tik imk ir daryk. Daryk!

Vilniaus Reikšmė Lietuvai
Praeity, Dabar ir Ateity

(Tinka skaityti susirinkimuose)

Vilnius mums brangesnis negu kam kitam. n'aus smėlynai yra lygiai brangūs ir nepamirštami.

Puikiam Neries ir Vilnelės slėny kalvų vainiko supamas tyso mūsų mylimas, kilnių svajonių puošiamas senelis — Vilnius. Didžiųjų kunigaikščių išsapanuotas, bočių triūsu sukurtas ir užaugintas, tautinėmis relikvijomis pašventas — toks brangus ir artimas, o drauge toks nepasiekiamas, lyg piktos raganos užkerėtas! Jis žavėte žavi visų susipratusių lietuvių žvilgsnius ir traukia juos save.

Vilnius tikrai yra tokia praeities šventovė, kad ją pamatę regali jos nepamilti. Tačiau mums, susijusiems su juo keleriopais saitais, jis yra nepalyginti brangesnis negu atsitiktinai Vilniun atsi-basčiusiam parėjūniui, nes... tai mūsų miestas.

Štai kodėl lietuviai ir džiaugdamiesi ir liūdėdami vis mini savo nelaimingąją sostinę, kodėl ir sveikindamiesi, ir skirdamiesi, taria jo gedulo žydo nūnai dengiamą vardą. Štai kodėl jo ne tik per tiek metų nepamirštama, bet kasmet didėjančiu atkaklumu vis smarkiau prie jo prisirišame, kad kartas daugiau įsitikinama, jog tikras atgimusias Lietuvos gyvenimas prasidės tik tada, kai visos Lietuvos žemės bus sujungtos ir vienodai visos jas mylėtos rankos bus valdomos, globojamos.

Nejau ištiko be Vilniaus gyventi negalime? — Juk jau daugel metų išbuvome be jo. Matyti, galėtume išbūti ir ilgiau. — O gal Vilniaus krašte sukranti kokie ypatingi tur tai, kasyklos, gal jo žemė nerėgėtai turtinga? Juk visi žinome tenykščius smėlynus, kurie ne tik nieko negalės mums teikti, bet dar patys iš mūsų daug ko pareikalaus. Vadinasi, ne materiališki akstinai mus riša prie Vilniaus. — Pilsudskis kadaise, stebėdamas Varšuvos apylinkės nederlingumą, neišbrendamus tenykščius smiltynus ir gyventojų moziūrų vargą, palygino Lenkiją su riestainiu: "pakraščiai — kresai — gardūs, į valdyrą — vieni niekai!" Taip sakydamas jis turėjo galvoje ne Vilniaus žemę, bet Poznańą, Rytų Galiciją ir Zėmaitiją, kurią anuomet jis dar tikėjosi prie Lenkijos prijungti. Planui nepavykus, lenkiškame riestainy liko iš šiaurės rytų pusės spraga. Nes Vilniaus ledlaikio morenų (Panerio kalnų) išplautos liekanos, vad. sankrai — yra šios tyro smėlio laukai — planė kiek nederlingesni už Vislos vandens suneštus smėlynus, kurie sudaro etnografinę Mazoviją su Varšuva centre. Ir lenkai galėtų suprasti, kad, kai jiems yra brangūs tie bergždi laukai, kaip jie neiškeistų jų į joki svetimą juodžemį, taip ir lietuviams Vil-

II. Vilnius — mūsų pusiausviros centras.

Toje instiktinėje visos tautos traukoje, tame visuotiniame Vilniaus įsimylėjime reikiama gilios ir svarios priežastys. Viena, Vilnius yra natūralus ir amžius nusistovėjęs Lietuvos pusiausviros centras tiek politiniu, tiek ūkišku, tiek susisiekimo požiūriu, antra, Vilnių iš priešų atgauti reikalauja mūsų gerai suprataus tautos garbė, tačiau, be Vilniaus visai tautai grėsia susmulėjimo, degeneracijos pavojus. Visi tai nujaučia, bet gal ne kiekvienas sugeba tai sąmoningai formuluoti. Pabandykite tai padaryti šiandien, o kad būtų kiek aiškiau, kad tiksliau galėtumėm įvertinti Vilniaus svarbą Lietuvai ir lietuviams, pradėkime kiek ištolo.

Kalbotojos, vietovardžių, daugiausia a. a. prof. Būgos, studijos, paremtos archeologikų kasinėjimų ir radinių duomenimis, rado, jog mūsų protėvių dabartinė Lietuvos eina iš Priepietės upynio pusės, nuo tuometinių saldyčių marių, apdainuotų mūsų seniausiose dainose: "Siuntė mane motinėle iš JURELĖS vandenilio..." Slavų spiriami lietuviai slinko šiaurės link, spaudami tenykščius gyventojus, dabartinių estų, suomių gimnaisius ir kūrčius, kurių sostinė Apulė kaip tik dabar yra mūsų mokslininkų kasinėjama, slinko pirmyn, kol atsirėmė į Baltijos pakrantę. Slinko pamažu, išstius šimtmečius, spėjama, kad nuo II iki VII mūsų gadynės amžiaus, nešdami su savim ne tik savo gyvenamųjų kitur vietovių vardus, bet ir savo kultūrą, savo šventenybę — dievus. (Apie juos skaitykite smulkiau Dr. Jono Šliūpo knygoj "Lietuvių, latvių ir prūsų Mythologija", 1932 m.). Pavyzdžiui, matyti, kažin kur ties Dniepru lietuvių turėta miestas ar pilis Gardo vardu. nes atvykę dabartinio Minske žemėn jie čia steigia Nau-Gar-uką, o toličiau pajėję vėl kuria dabartinį Gard-iną. Ir pan. Žiūrėk smulkiau Būgos raštuose.

Įrodyta, jog tuometiniai lietuviai buvo šiame krašte kultūros nešėjai, pionieriai. Jie nešėsi su savim geležies ir bronzos dirbinius. Prieš juos dalimi bėgdami, dalimi su atėjūnais asimiliuodamiesi traukėsi pusiau laukiniai: akmenys gadynės suomis, lyvas, įgaunius. Susikirsdami ar kitaip su lietuviais suėdiami ir į šiaurę besitraukdami jie pasiimdavo iš mūsų bočių tik tą, ką jie, būdami dar puslaukiniai, galėjo pasisavinti, ko jie iš atėjūnų buvo pramokę. Ir tikrai jų kalbose randame gyvųjų kultūriškų santykių pėd (Tęsinys 4 pusl.).

Po 10 Metų į Pacifiką Maudytis

Rašo A. V.

(Tęsinys)

Iš karščių į vėsybes...

El Centro miestas nuo Yuma yra atstume 60 mylių ir kelias tiesiasi per tyrus. Sausra mus kankino neišpasakytai. Lūpos skirto nuo karšto, sauso oro, kuris pasikinkęs vėją (25—35 mylias į valandą) siautė it laukinis jautis... Kai kur mėgindavo tas vėjas nublokšti automobilį, bet mes nesidavėm. Sūkuriai smilčių ir nemažos pusys; tada imdavo suktis ir vogėia įlysti per langus. Mes suskubdavom langus uždaryti.

Kelias buvo naujutėlis. Visoki suktumai ištiesinti. Vienas matėsi senasis kelias iš grindinio. Toks pat, kaip vokiečiai pasidirbo apie Lentvarą, Rumšiškę ir kitur, smiltynuose. Rastai supinti dratais, lankais ir patiesti ant smėlio. Toks kelias labai blaurus. Mes tokiu keliu prieš dešimt metų važiojome (kelio 66). Dabar tie keliai panaikinti. Jų vietoj išvesti, ir jau baigiami vesti, puikūs, smailuoti. Užsikimūse nėra pavojaus. Yra vietos prasilenkti. Visgi, kaip sau norit, tai prezidento Rooseveltto nuopelnai.

Važiojome mes geroką galą per tuos tyrus. Pavaižiavę kokia 40 mylių, jau radome pakeliais medžių su žaliais lapais ir kai kur matėsi dirbami laukai. Vis negalėjom suprasti, kaip čia žmonės gali gyventi. Juk, jeigu yra dirbami laukai, tai ir žmonės ir gyvuliai turi būti.

Dar kiek pavaižiavus, gi miestelis. Atsistebėti negalima. Tai buvo Holtville, su 1,756 gyventojais. Daugumoj meksikonai. Visuose šiuose kraštuose mes rasdavom miestelius su žymia dauguma meksikonų. O nuo Yuma miesto mes jau važiojom visai palei Meksikos sieną. Galėjai čia pat išlipti ir už kelių žingsnių jau būtum buvęs Meksikos "karalystėj".

Už Holtville miestelio mes jau rasdavom pakelėse gana didelių ūkių, oranžijų sodų ir visur išdidžiai mus lydėjo palmų medžiai. Įdomautis nesijdomavom, nes buvo nepakenčiamas karštis. Geras kelias mus atlydėjo iki El Centro.

Čia įsikūręs nemažas, gražus miestas, su 10,000 gyventojų. Bene didžiausias California tyruose. Į pietus, 14 mylių, visai ant sienos su Mexico, yra irgi tyrų didmiestis Calexico, kuris gyvendina apie 8,000 gyv. Tiedu miestai sujungti gerais keliais. Irrigacijų pagalba, šioji apylinkė "vargšta" karštos saulutės prieglobsty. El Centro mieste yra daug gražių namų ir keletas dangorėžių. Krautuvės puikios, o teatrai dar puikiesni. Į vieną tokį teatrą, mes užėjom atvyti, nes skelbėsi su "70 grad. cool"... 106 gradusai kaitros, kurie mus atlydėjo per tyrus, taip dagriso, kad mes skubotai įsmukom į vėsu rūmą. Jame išsėdėjom veik 3 valandas. Jį apleidom apie 4:30. Manėm kad bus vėšiau, saulei leidžiantis, važiuoti. Gi mūsų apsiriktą. Saulė nei kiek nesuvėsėjo. Gatvėj vėl ta pat karštybė.

Pasistiprinę su "maslion-koms", kurias "Tetytė" vis mėgdavo pakely užsifundyti, sustojom gaso pasiimti ir pasiteiravom apie totesnę kelią.

— Pavaižiavus apie 20—25 mylias, jūs gausite vėsų orą. Įvažiuosite į kalnus ir reikės gerai apsirėdyti, — paaiškina pilėjas gaso...

Mes buvom apsvylę. Nutarę pasiekti šį vakarą San Diego, buvom pasiryžę naktį važiuoti, ba vėšiau ir automobiliui sveikiau. Dabar jau saulutė "ant laidos", o prieš mus 123 mylios kelio per kalnus...

Ką-gi darysi — važiuojam? Kaip sakė, taip ir buvo. Už 20 mylių mes jau privažiavom kalnus ir pradėjom jais ranytis ir viršūnę. Oras tuojau atsimainė. Nenorėjom tikėti. Tarytum "ranka atėmė" tą "karščio dangtį" ir mes iki pusei langus įsukom.

Saulutė nenoroms slėpėsi už kalnų. Mes vis sukomės, rito-mės, leidomės, kopėme. Panašius kalnynus pervaižiavom ties Prescott, Arizonoj. Ten važiojom 27 mylias kalnais, o čia — 100 su viršum! Ir kas galėjo tikėtis! Žemlapytų kaulų nesimatė. Manėm, kad visą laiką, nuo Yuma, iki netoli San Diego, mes važiuosim per "pūščias".

Suteikiama paaugstinimo laipsniai. — Brig. gen. Dana T. Merrill, komendantas Fort Sheridan, sveikina J. A. V. kari us iš Cincinnati universiteto sąryšy su pakėlimu į second lieutenant. 53 kariaus suteikta paaugstinimo laipsnis.

Saulutė pasislėpė apie Jambą. Tenai ir mes galėjome pasislėpti po kokiū nors stogu. bet — nutarimas! Važiuojam į San Diego!

Važiuojam, važiuojam ir tie mes užsikukinėjimams galo nėra. Kelias, tiesa, labai geras: platus, naujas. Tai vis OCC darbas. Už tokį kelią jte verti ordeno...

Susipažinkim su California
California valst. yra viena iš didžiųjų Šv. Amerikos Valstybėse. Yra dvi didžiulės valst.: Alaska ir Texas. Šios didžiosios: California, New Mexico, Arizona, Nevada, Montana ir Colorado turi virš šimto tūkstančių kvadr. mylių plotą. Kitos yra mažesnės ir visai mažos, k.t.: Rhode Island, Delaware, District of Columbia ir Canal Zone...

California valst. užima plotą — 158,297 kv. mylių. Jos sostinė — Sacramento, su 98,500 gyventojų. Mažesnis miestas negu Kaunas.

Didžiausi miestai yra: Los Angeles, San Francisco, Oakland, Hollywood, Long Beach, San Diego, Fresno, Stockton ir daug kitų. Gyventojų, California valst. dabar priskaitoma 6,158,000. Oras — visoks: šaltis, karštis, drėgnumas, sausra.

Didžiausias miestas — Los Angeles, su 1,500,000 gyventojų, kurie čia suvažiojo "iš viso svieto". Su didžiuliais priemiesčiais, k. t. Long Beach, Hollywood, Santa Monica, San Pedro, Venecia ir kitais, gyventojų skaičius padidės apie pustrčio milijono Garsusis Hollywood yra ži-

nomas visam pasauly, kuriam gaminama visokios filmos su garsiausiais pasauly artistais.

Mes tą visą žinodami, kad bus daug ko pamatyti California valst., neįsivaizdavom nei snūdilio, nei šalčio, nei nuovargio ir tik akis įdėję į kelią, raikiojomės tai pakalnėn, tai prieš kalną, San Diego linkui.

Apie devintą valandą vakarę mes jau įsiritom į La Messa, San Diego priemiestį, kuriame ir apsistojom nakvynei. La Messa nedidelis miestelis, kaip Vilkijs.

Rytojaus dieną — ieškosim buveinės. San Diego mieste, kuris jau išaugęs į didmiestį, su 175,000 gyventojų, yra paroda. Ne pasaulinė, kaip Chicagoj kad buvo, bet Amerikos. Ji užvadinta American Exposition, o rašo — California Pacific International Exposition. Mes esam įgalioiti

nuo Margučio M-Perijos piliečių ir nuo visų Chicagos Lie-tuvių suteikti revizitą šiai parodai.

Lankyti parodą neužtenka dienos, dviejų; reikia ilgiau laiko tam pašvęsti. Mes nutarim išbūti visą savaitę.

San Diego Paroda

Kam nekam, o chieagiečiui tai yra didelis apsilvimas tokia paroda, kaip San Diego mieste. Zinoma, ji turi ir tokių savybių, kokių neturėjo Chicagos paroda, bet visgi tai menkas dalykėlis.

Amerikos Exposition, kaip ją vadinsim, yra įrengta Balboa Parke. Parkas priklauso miestui ir užima 1400 akrų žemės plotą. Jame buvo 1915 paroda, nuo kurios dar užsilikę rūmai, panaudoti šioje parodoje. Pats sugrupavimas būdinkų ir visa, kas įrengta parodai, užima 300 akrų. Visa kita Balboa parko dalis tebė-

ra nekultivuota žemė, apaugusi medžiais, krūmais, arba plikais akmenimis...

Pirmas žvilgsnis į vartus — mažystė. Miniatiūroj, kaip sakoma. Vartai maži, namukai maži, žmonių mažai... tik įžanga, tai tokia pat kaip Chicagoj — 50c. Šiaip — viskas natūralu. Visoki būdinkai, tarpe įsisenėjusių medžių, pri-mena ispanų stilų. Vienas Fordo (tokios pat išvaizdos, tik mažesnis) moderniškas pastatas kiek sumodernina pietvakarinę dalį parodos.

Visi kiti būdinkai yra amžinai pastatyti. Jie (kai kurie) tarnavo 1915 m. parodai, apvilė. Ji tikėjosi rasti šilumą, o čia — ruduo. Be kartų — kartoms. Tokių būdinkų mes užtiksimė ne vien Meksikoje, bet ir Brazilijoje, Ispanijoje ir kitur. Ir Lietuvoje panašių rasime, žvelgdami į bažnyčių bokštus.

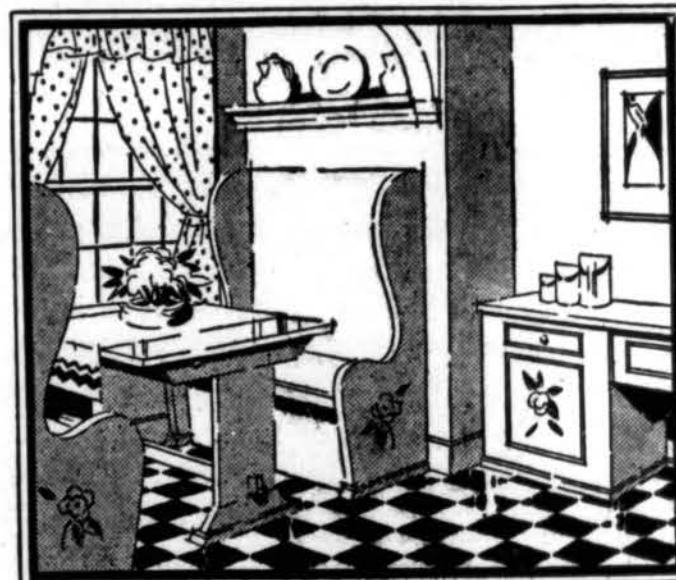
San Diego miestui tokia paroda yra labai naudinga. Ji, iki mūsų atvažiavimo (1

liepos), jau sutraukė milijoną žiūrovų. 30 gegužės tapo atidaryta ir per mėnesį laiko jau pusėtiną būrį žmonių sutraukė. Dauguma lankytojų yra California gyventojai, kurie negal atsistebėti tokiomis grožybėmis. Tiesa, vakaro metu paroda sudaro gražų ūpą, kuomet šviesos puošia būdinkus ir medžius, bet viską gamina ispanų stilų. Vienas Fordo (tokios pat išvaizdos, tik mažesnis) moderniškas pastatas kiek sumodernina pietvakarinę dalį parodos.

"Tetytė" pirmas vakaras, įvažiavus į California, tiesiog apvilė. Ji tikėjosi rasti šilumą, o čia — ruduo. Be "palto" negali į gatvę išsiti!

— Jūs mane "fūlinat", čia ne Kalifornė, — lyg juokdamas aimanavo "Tetytė".

— Ar tu nematai oranžius, palmas? — aiškina "Dėdytė". Tie medžiai neauga kur šalta. (Tęsinys 5 pusl.)

A Washable Wall Paint

Now you can insure the beauty of your walls for many years to come, simply by applying LOWE BROTHERS MELLO-GLOSS. For time fails to destroy the rich, subdued lustre of this satin finish.

You will find, too, that MELLO-GLOSS is remarkably easy to clean. Spots and stains come off with ordinary soap and water or a good cleaning compound.

This popular wall finish is easy to apply, covers a wide surface economically, and comes in a range of beautiful tints and shades. Ask for a copy of Lowe Brothers Free Book, "101 Questions About Painting and Decorating."

Kainos sumažintos ant maliavos 97c gal. Greitai džiūnantis varnišas... 97c galionas Dykai kenas maliavos kiekvienam pirkėjui.

Jos. F. Budrik, Inc.

3417-21 So. Halsted St.

Telefonai: BOUlevard 4705—8167

SPARNUOTI LIETUVIAI

DARIUS IR GIRENAS

Parašė P. JURGELA

TURINKS: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalgą. Skridimas per Atlantą. Soldino miško paslaptis. Žygio atgarsiai pasauly. Dariaus ir Girėno nuopelnai aviacijai ir mūsų tautai. Poetija apie LITUANIKĄ. Skridimo rėmėjai ir rėm. komitetai. 384 pusl. su 86 paveikslais, tvirti viršeliai. KAINA \$1.50, siunčiant paštu \$1.65.

Reikalaukite:

"DRAUGAS" 2334 So. Oakley Av.

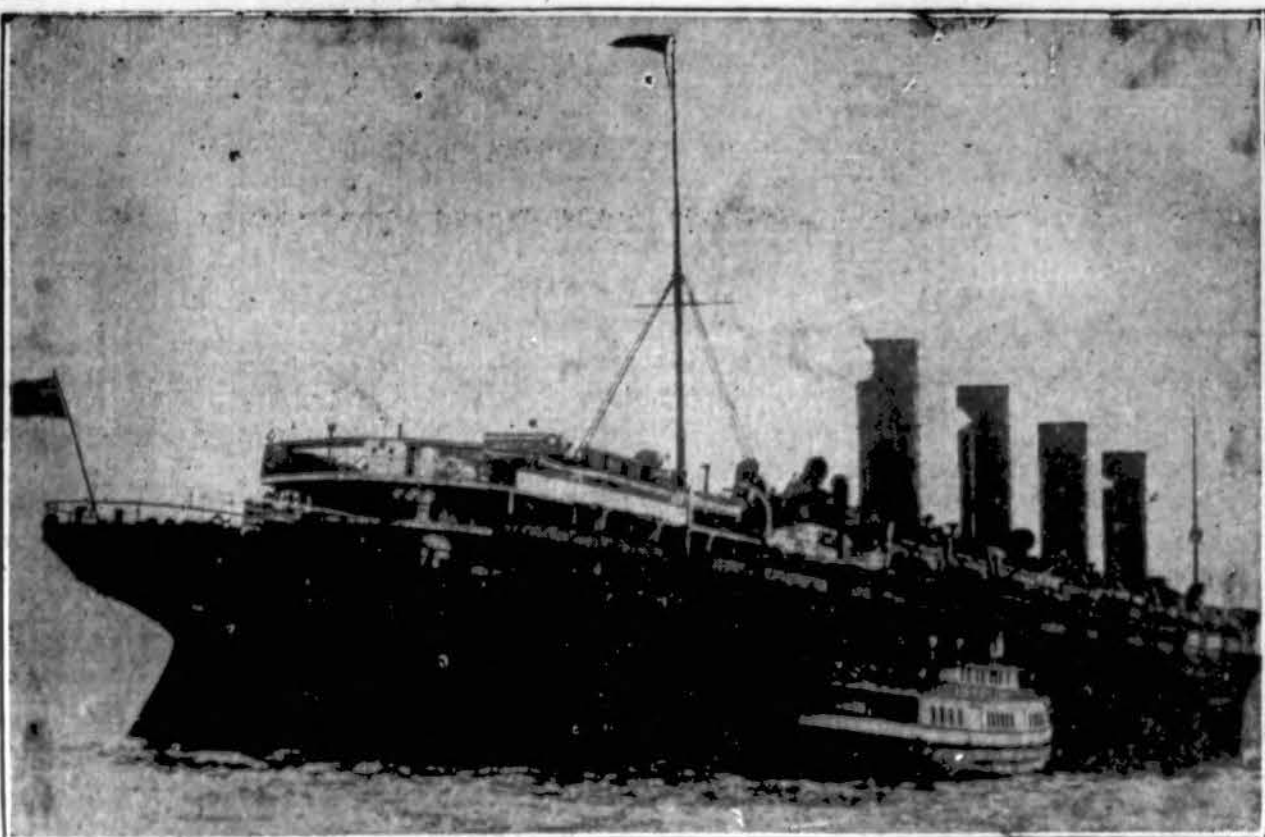
CHICAGO, ILL.

EMIL DENEMARK INC.

PONTIAC
BUICK
CADILLAC
LA SALLE

3848-60 OGDEN AVENUE

Ieško "Lusitanijos". — Atvažide milžiniškas garlaivis "Lusitania", kurią geg. 7 d., 1915 m., vokiečių submarinas U-20 nuskandino netoli Irlandijos sykiu su daugiau kaip 1,000 keleivių. Dabar norima surasti vietą, kurioje "Lusitania" tapo paskandinta. Ieškojimui vadovauja kap. Henry Beel Russell laivu "Orphir".

Darbymetis ūky. — Pavyzdgingasis Chicago Tribune ūkis šale Yorkville ir Plano, Ill., kuriam dabar kertama kviečiai. Derliaus manoma gauti nuo 40 iki 50 bušelių nuo akro. Viso ūkis turi 160 akry.

VILNIAUS REIKSMĖ LIETUVAI PRAEITY, DABAR IR ATEITY

(Tęsinys nuo 2 pusl.)
saky. Finų rasės žmonės buvo iš mūsiškių pramokę kaip keliai tiesti, kaip tūlatai statyti, kaip ratais, rogėm važinėti, daržus dirbti. Tikri kultūros kūrėjai ir saugotojai, ramios tauteles ir jų vadai keliavo užpakaly, kartais po šimtmetį kur užtrukdami, sukurdami pakelini lyg atsarginius atsparos punktus: Minską, Lydą, (lydyti), Ašmeną (ašnuo), Gardiną.

Tautos vadai, nesitikėdami naujais laimėjimais Nemuno upynė, ant slenkščio senosios ir jaunosios Lietuvos steigia pirmą Lietuvos valstybės sostinę Naugardėlį.

Vėliau, norėdami lengvai pasiekti iškrikusias po girias savo tauteles, vadai daro dar vieną žingsnį jūros link ir garbatinai įsitvirtina Vilniuje.

Vilnius stovi pačiame Lietuvos istorinių kelių kryžkelėje. Čia sueina iš visų pusių svarbios ne vieną tik Lietuvą, bet ir aplinkinius kraštus maitinančios arterijos — ilgainiui virtusios geležinkeliais ir plentais. Čionai susipina ir tarpusavyje kovoja Rytų ir Vakarų kultūros, susidaro savotiška jų įtakų lygsvara. Juk jau senajame Vilniaus mieste buvo trys dalys: lietuviška (Papilis) ir rusų, vokiečių (Užupis). Ilgainiui lietuviškoji dalis įsivyravo, bet, pati lenkėdama, sulenkino visą miestą, o drauge ir žymią krašto dalį.

III. Vilniaus lenkėjimas.

Atrodo, lyg mūsų svetlingieji namai istorijos bėgyje priėmė daugybę visokių svečių, benamių keleivių, klajoklių ir paprastų valkatų.

I pravirus Lietuvos vartus ėjo visi, kam pasidarydavo ankšta savo tėvynėje, ėjo lietuviškos duonelės ragauti. Toliau tie svečiai prisikviesdavo dar savo svečių. Ir priėjo jų

pilna mūsų pirkia, priėjo tiek, jog patiemis šeiminkams pasidarė ankšta. Be to, įnamiai suviliojo savo pusėn keletą mūsų šeimos narių ir jų išdavikiškai padėdami, pačius šeiminkus iškraustė lauk.... Tai toks yra atlyginimas už vaišingumą ir gerą širdį!

Ir kada patys lietuviai Vilniuje ir jo apylinkėse virto tariamoji "mažuma", kada įvairaus plauko bastūnai, valkatos ir klajokliai nesustabdomai grūdosi į šį mūsų gražų miestą, kol jį sklidinai pripildė, tada privilegijuotas lenkiškumas tiek įsivyravo, kad visiems miestelėnams bando primesti savo įpročius ir kalbą.

Maža to. Pasinaudodami savo kiekybine ir ekonomine persvara, įsitvirtinę Vilniuje, jie siekia ir toliau. Keisti mūsų svečiai tiesia rankas vienaip ar kitaip pavergti likusią nepriklausomą Lietuvą. Jiems beveik pavyksta papirkti silpnavalius ir beraščius mūsiškius. Jie tvirtina juos savo zlotais, blizgučiais, uniformos kepurėmis, pažadais ir išsijusę uostinėja visą mūsų kraštą. Vienu atveju jie tvirtina, jog jiems karas su maža Lietuva nerūpi, kitu atveju stačiosiai žvangina ginklus, trečiu atveju panaudoja kombinuotą diplomatišką spaudą, kėsindamiesi mus terorizuoti, kad desperacijos pagauti patys lenkams krietumėm į nasrus. — Tuščios pastangos, bergždžios viltys!

Jau Galima Įsigyti Nauja Maldaknygė Ir Pamaldų Vadovėlis

Ši nauja maldaknygė yra nedidelė, 256 pusl., gražiai išleista, patogi neštis, talpina visas reikalingiausias maldas, litanijas ir giesmes. Pagamino Lietuvių Kunigų Draugija, pamaldų subendrinimui visose lietuvių bažnyčiose Amerikoje. Išleido Tėvų Marijonų Vienuolija.

Kaina audekliniais viršais 65c; paauskuotais kraštais 75c; odiniais viršeliais \$1.25. Užsakymus siųsti adresu:

"DRAUGO" KNYGYNAS
2334 So. Oakley Ave. Chicago, Ill.

Kitas mūsų link ištiesias to lenkų aštuonkojo čiuptavas — tai jų radio. Jo bangos pasiekia tolimiausius Lietuvos užkampius, kaimus, dvarelius, visur skleidamos savo kalbą ir savo kultūrą. Dažnai net keliose vietose viename tik Kauno Ukmergės plente garsiakalbiuose lenkiška malda: "Krolovo Korony Polskiej, modl się za nami!" Tai iš Aušros Vartų šventvagiškai transliuojama lenkų patriolinė litanija. Nes lenkuose net tarptautinė iš esmės tikyba ir jos tarnai versta lenkiškumą tiek įsivyravo, kad visiems miestelėnams bando primesti savo įpročius ir kalbą.

Lenkams Vilnius yra visai svetimas ir tolimas miestas. Tačiau jie dedasi dideliais to miesto mylėtojais ir tą jausmą kaip įmanydami kursto savųjų tarpe. Tuo tikslu lenkai čionai suveža savo didvyrių įvairias kūno dalis ir kitas tautiškas "relikvijas", skatina turizmą ir pan. Lietuviams Vilniaus meilė yra įgimta ir mums tenka rūpintis tik jos palaikymu. Tuo tikslu pasiūlykime kuo yra virtusi Vilniaus netekusi Lietuva ir kaip ji gali savo negalavimus pagydyti.

IV. Lietuva be Vilniaus, Vilnius be Vakarų Lietuvos.

Tenka pastatyti drąsus diagnozas: Lietuva be Vilniaus moraliai dūsta. Bet ir pačiam

Vilniui nėra geriau. Lenkų diplomatinės iš rusų 1920 m. Rygoje išderėtas švenčionių — Gardino koridorius ilgai niui pasidarė virve, kuria smaugiama žymi mūsų tautos dalis. Ja užrištas maišas, o tame maiše vidujinės ugnies kaitinami verda ir rangosi pusiau užtroškę, sunervinti ir kits su kitu supykinti žmonės. Jie visi ir visa jų šalis atkirsti nuo sveiko savo kamieno, nuo tų pamatų, su kuriais per tiek amžių buvo suaugę, dabar svetimo kardo sukapoti negali nei atgal suaugti nei išaugti.

Visus gąsdina vis dar neprablaivējęs, niūrus rytojus. Visi nujaučia, jog Rytų Lietuvos akmuo dar nėra galutinai nusistovėjęs, kad teks jam dar kelis kartus pakrutėti, kol atsigsuls tvirtai ir patogiai savo vietoj ir ilgam laikui. Visi jaučia taip pat, kad kūnas, kuriam atplėšta galva, nėra ir negali būti gajus. Jis gali vieton tikros galvos pagaminti sau kokią erzagalvą, bet tai nebus normalus, sveikas gyvenimas.

Tokiais atvejais ties ligonio lova paprastai susirenka daug daktarų. Kiekvienas jų perša savo vaistus. Lietuva po truputį kiekvieno ragauja ir po truputį... nuodijasi. — Štai tau vokiški, štai prancūziški, štai švediški vaistai. — Gydytojai galop pradeda bartis, peštis, įsikarščiavę pamiršta pamiršta ligonį. Jų tarpe atsiranda nesąžiningų šundaktarų, kurie skubiai karposi Lietuvos rūbus, graibsto jos turčius ir renka, kas jiems daugiau prie veido dera. Iš to kyla teismo bylos ir bendro vardo kompromitacija.

V. Vilnių atgavus

Vilniaus laimėjimas visas tas blogybes pašalintų. Jis suteiktų visiems lietuviams rimto, produktingo, kūriamo darbo, atitrauktų mus nuo tarpusavių vaidų, nuo bergždžio svetimų sąžinių nagrinėjimo, visus mus pakinkytų darban. Pajustų tai kiekvienas ūkininkas, amatininkas, darbininkas, kiekvienas inteligentas ir pirklys. Be to, pastatyti veidas į veidą su kultūriškai stipresniu priešu, lenku, priversti su juo varžytis dėl kiekvienos pozicijos mokykloje, bažnyčioje, teisme, šeimoje, noromis nenoromis turėtumėm suglausti savo eiles, turėtumėm prisiversti dvi gubai daugiau dirbti, kovoti, priverstumėm save laimėjimo geisti ir laimėti. Pasveiktu-mėm ir sustiprėtu-mėm dvasioje.

Antrą vertus, Vilniaus sugrįžimas išvestų visą Lietuvą į gilesnius vandenis, į platesnį pasaulį. Juk prisidėtų be maž pusė tiek, kiek dabar tu-time, žemių, pusė tiek gyven-tojų, žymiai išaugtų mūsų žodžio svoris svetur. Stiprus ir turtingi pasidarytumėm visiems malonūs, geri ir reikalingi. Su mumis skaitytųsi ir kalbėtųsi kiti. Galėtumėm ne kliudomai savo kultūrą toliau, bet jau platesniu mastu dail-gyti ir ugdyti. Virstumėm sveika, pilnateise, save ger-biant ir savęs neleidžiant į-žeisti tauta.

Buvo gal kadaise laikai, kad ma mūsiškiai patriotai bijojo Vilniaus krašto. Manyt, kad jame galės paskęsti silpni dar-tada lietuviybės pradai. Da-bar tie laikai jau išgyventi. Nepaisant visokių blogumų ir sunkumų, tiek esame tauti-š-

SUCH IS LIFE—

Gertram Blase: "I adore society. One must be bored you know, and it's so much more fun to be among the bores and bore, if 10% must bore one."

kai sutvirtėję, jog galime dėl savo ateities nesisieloti. Ir lygiai taip pat nedera mekam mūsiškių abejoti — ilgainiui to įsitikins ir patys mūsų priešai — kad anksčiau ar vėliau, šio kiomis ar kitokiomis sąlygomis vis tiek atvaduosime pavergtą Vilnių ir visas lenkų nūnai kamuojamas sritis.

BUS PABALTIO SKAUTŲ SANTARVĖ

Liepos pradžioje Kaune buvo Lietuvos ir Latvijos Skautų vadovų pasitarimas. Per jį prieita nuomonės, kad Pabaltijo valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos skautams reikla įkurti santarvę. Netrukus tuo reikalu bus suaukti Pabaltijo valstybių skautų konferencija.

NEBŪK ŽILAS
vartokite Valoratone ant savo plaukų. Natūralie spalva atnaujina žilus nublykusius plaukus. Be kvapo, neriebus, nedazantis, nenusitrins, nekenks garbanavimui, marcel arba permanent waves. Pabūka plaukus žvilgančius ir minkštus. Specialias prirodymo pasiūlymas: didelis \$2.00 pakietas už tikrai \$1.00. Užsisakykite šandien ir sutaupykite \$1.00. Pirmą sugrąžinami jei nusiute patenkinti. Arba siųskite dėl pakieto iš-mėginimui įdėdant 10c už pašta. J. Skinder, Dept. 3 D., P. O. Box 251.

JOHN P. EWALD
LOANS and INSURANCE
Išgryninkite pinigų ant Pirmo Mortgicėjo arba apdraudus nuo ugnies, vėjo, etc., atsisauk:
840 West 33rd Street
TELEFONAS: YARDS 2790 arba 2791
KEISTUOJO SKOLINIMO IR BŪDAVOJIMO B-VĖS

BARSKIO DIDŽIAUSIAS SUKAKTUVIŲ PAMINĖJIMO Išpardavimas
Jų 31 metų gyvavimo. 31 metų teisingo ir prielankaus pardavinėjimo. Nueikite į Barskis Furniture House nusipirkti namų reikmenis dabar ir sutaupykite pinigų. Jei turite vieną akį ant vertybių, o kitą ant taupumo — nueikite pas Barskis nusipirkti kas tik reikalinga bile kambariui jūsų namuose. Nuo 20% iki 40% taupymai yra siūlomi šiame didžiuliam išpardavime. Išras-kite Barskio kainas prieš pirkiant savo rakandus. Tai yra šių metų didžiausias rakandų išpardavimas. Did-žiuliam stako yra paleista pardavimui tokiais žemomis kainomis, kad padarius kodangiausiai biznio. Rakandai tikros mados ir kokybės, tokiais, kokiais džiaugsitės tu-rint savo namuose, žemiausiomis kainomis mieste. Štai proga sutaupyti pinigų ir pagražinti savo namą. Nuei-kite pas Barskį pažūrėti į jo pasiūlymus ir tuo pačiu laiku gausite puikią dovaną dykai.
Būkite gudurūs — pasinaudokite šiuo didžiuliu 31 me-ty Sukaktuvių Išpardavimu
BARSKIS FURNITURE HOUSE, Inc.
1748-50 West 47th St.
Arti Wood St.
Atdara antradieniais ir ketvirtadieniais iki 9 val. vak.
Šeštadienio vakarais iki 10 val.

CLAIROL
STARTS WHERE NATURE STOPS
When nature neglects to function, as she often does, and the hair becomes streaked or grey — re-condition and restore the natural color to your hair with a Clairol treatment. Clairol is not a dye — it is a cleanser, a reconditioner and a color agent as well.
Phone today for an early appointment.
Ask for Clairol at your favorite Beauty Shop or write to Clairol Inc. 128 W. 46th Street, New York City, N. Y.

KELIAUJA PO VAKARŲ EUROPA

Lietuvos užsienių reikalų ministeris S. Lozoraitis, naudodamasis savo atostogoms, dabar keliauja po vakarų Europos valstybių sostines. Liepos mėn. pradžioje jis aplankė Paryžių ir Londoną, kur matėsi su atsakomingsiais prancūzų ir anglų politikais. Po to jis dar lankys Italiją ir Šveicariją ir kitus kraštus. Ministerio Lozoraičio kelionė truks apie mėnesį laiko. Tsb.

PRIDUODA NAUJOS SPĖKOS IR GYVUMO SILPNIEMS

Žmonės, kurie dėl senatvės arba kitokios priežasties jaučiasi silpni ir nesveiki, atgauti savo jėgas, sveikatą ir pasidaro stipresni ir gyvesni po to kaip jie vartoja NUGA-TONE. NUGA-TONE yra pastebėjimas vaistas dėl moterų ir vyrų, kurie susilaukė senatvės. Jis padaro juos sveikesniais, tvirtesniais ir priduoja jiems naujų spėkų darbui. Jeigu jūs esate senas arba silpnas, pabandykite NUGA-TONE. Po kelių dienų jūs pastebėsite didelį pagerimą.
NUGA-TONE parduodamas visose vaistinėse. Neprimkite pamėgdžioti. Nuo užkietėjimo imkit — UGA-SOL-jim. Niekas kitas jums nepagelbės taip kaip NUGA-TONE.
Ideali Laisuosotoja viduriu 25c ir 50c.

RHEUMATISM

Pain—Agony Starts To Leave in 24 Hours
Happy Days Ahead for You
Think of it—how this old world does make progress—now comes a prescription which is known to pharmacists as Allenru and within 48 hours after you start to take this swift acting formula pain, agony and inflammation caused by excess uric acid has started to melt.
Allenru does just what this notice says it will do—it is guaranteed. You can get one generous bottle at leading drugstores everywhere for 65 cents and if it doesn't bring the joyous results you expect—your money whole heartedly returned.

Stop Itching Skin

Zemo greitai atleidžia Niežiančias Rašes ir Ringwort skausmus — sustabdo Eczema, Spuogų ir panašius odos negausumus. Milijonai vartojo Zemo per 25 metus, ir visi gyrė jį kaip švarią, saugią, atsakandį gydymo pa-lengvinimui odos niežėjimams. Užtvirtinta Good Housekeeping Bureau, No. 4574. 35c. 60c. \$1. Visose vaistinėse.

zemo

Kidneys Must Clean Out Acids

The only way your body can clean out Acids and poisonous wastes from your blood is thru 3 million tiny, delicate Kidney tubes or filters, but beware of cheap, drastic, irritating drugs. If functional Kidney or Bladder disorders make you suffer from Getting Up Night, Nervousness, Leg Pains, Backache, Circles Under Eyes, Dizziness, Rheumatic Pains, Acidity, Burning, Smarting or Itching, don't take chances. Get the Doctor's guaranteed prescription called Zemo (Blue-Box). Works fast, safe and sure. In 48 hours it must bring new vitality, and is guaranteed to do you up in one week or money back on return of empty package. Zemo costs only 35c a day at drugstore and the guarantee protects you.

Jau 10 Metų, Kai Mirė Lietuvos Mokytojų Mokytojas

Šiandien nepr. Lietuvoje pilna visokių mokyklų, kuriose lietuvių vaikus moko lietuviai mokytojai. Ir biedniausiam vaikui dabar Lietuvoje atidarytas mokslo kelias. Visi, kas kiek išgali pačios valstybės remiami, dabar Lietuvoje eina mokslus. Tačiau kas kita buvo prieš keliasdešimt metų. Lietuvio vaikui mokytis buvo beveik draudžiama. Lietuvniui mokytojiui darbas mokykloje buvo kryžiaus kelias, nes jis negalėjo vien savo darbu pasiaukoti. Tada lietuviui mokytojiui sunku buvo gauti vietą ir būti naudingą savo tėvynei bei tautai.

Vienas tokių anuomet retų, galima sakyti pirmųjų lietuvių veikėjų ir Lietuvos švietėjų buvo prieš dešimtį metų miręs Lietuvos mokytojų tėvas **Tomas Ferdinandas Zilinskas**. Jis gimė 1840 m. Vilkauskio apskr., Domeikų kaime. Išėjęs mokslus, 1860 metais gavo vietą Veiverių mokytojų seminarijoje. Veiveriuose jis dirbo 37 metus, dirbo lietuvių mokytojų draugijos anais sunkiais spaudos draudimo laikais.

Po antrojo lenkmečio norėdama lietuviams atpalaiduoti nuo lenkų įtakos, rusų valdžia sumanė Veiveriuose įsteigti mokytojų kursus, į kuriuos buvo priimami mokyti tik lietuviai. Šioje seminarijoje arba kursuose rusai tikėjosi išauklėti sau ištikimus mokytojus, kurie mokytojuodami Lietuvos kaimuose, gyventojų daugumą pakreiptų caro valdžios pusėn. Gal rusams ir ištikimų būtų nusisekęs šis pragaištingas sumanymas, jeigu ne T. F. Zilinskas. Jis mokydamas seminarijoje, mokėjo apeiti rusų įstatymus ir savo mokiniams — būsimiems Lietuvos mokytojams — įkvėpė nuoširdų prisirišimą prie gimtosios kalbos ir lietuvių tautos.

T. F. Zilinsko tautiška veikla Veiveriuose dar labiau sustiprėjo, kai 1883 m. pasirodė „Aušra“. Tai pastebėjo seminarijos mokytojai rusai stengėsi kovoti su T. Zilinsku, bet jie visados pralaimė-

davo. Tada rusinimo darbe ypač pasižymėjo seminarijos inspektorius Jurkus - Jurkevičius. Matyti, jo patariama, rusų valdžia griebėsi vieno svarbaus žygio, Veiverių seminarijos atžvilgiu. Prieš tai leidusi joje mokyti tik lietuviams, dabar ji sumanė „atmiešti“ lietuvių rusų valdininkų ir popų vaikais, kurie greitu laiku sudarė du trečdalius visų seminarijos auklėtinių. Nežiūrint lietuvių mokytojų skaičiaus didelio sumažėjimo, T. F. Zilinsko pastangomis lietuvių Veiveriuose ir toliau išsilaukė. Tuo būdu, tik švystelėjus Lietuvos laisvės pirmiesiems spinduliams, Lietuvos mokyklos jau turėjo nemažą skaičių gerai paruoštų ir tautiškai susipratusių mokytojų. Jie tą susipratimą perdavė savo mokiniams ir jų padedami ji plačiai paskleidė po visą Lietuvą.

Išgyvenęs 85 metus, Tomas Ferdinandas Zilinskas mirė Kaune 1925 m. birželio 29 d. Jo palikimas lietuvių tautai yra brangus ir labai didelis. Jo lietuvių žadinimo darbai gražioje puslapiuose įrašyti Lietuvos istorijos.

PLEČIAMIS LIETUVOS - PALESTINOS SANTYKIAI

Lietuvos — Palestinos santykiai užsimezgė dar ne taip seniai. Mat, anksčiau, kol Lietuvos žydai nevažiavo gyventi į Palestiną, tol artimesnių santykių tarp šių dviejų kraštų nebuvo. Tarp Lietuvos ir Palestinos santykiams plėsti daug dirbo jau miręs Lietuvos generalinis konsulas Tel-Avive Rozenbaumas. Kasmet iš Lietuvos į Palestiną važiuoja pasiturintieji asmenys, kurie savo kapitalais padeda atstatyti pirusį Palestinos žydų gyvenimą. Tačiau ir iš Lietuvos išvažiavusieji žydai ne nutolsta nuo savo gimtojo krašto, bet stengiasi jam padėti. Pirmoje eilėje Lietuvos žydai Palestinoje padeda surasti lietuviškiems gaminams dideles rinkas. Jų pastangomis, jau dabar Lietuvos pieno produktai turi neblogų rinkų Palestinoje.

Pastaruoju metu norima šiuos gražiai besiplečiančius santykius dar daugiau pagilinti. Lietuvos žydai Palestinoje sumanė įsteigti eksporto - importo aikinę bendrovę. Toji bendrovė turėtų rūpintis kuo plačiausių rinkų Lietuvos žemės ūkio ir pramonės gaminiais. Plečiant santykius, yra kilusi mintis Palestinoje steigti Lietuvos Banko skyrių, kokio buvimas ten būtų gana reikšmingas. Be to, manoma tarp abiejų kraštų suorganizuoti tiesioginį laivų susisiekimą prekių pergabenimui. Čia suminėtieji du paskutiniai klausimai dabar visu rimtumu svarstomi Lietuvoje ir Palestinoje.

Tsb.

LITTLE BUDDY

By Bruce Stuart

KAIP LIETUVOS JAUNIMAS RAGINAMAS TAUPYTI

Lietuvoje taupumas kasmet plečiasi. Kiekvienais metais lapkričio 1 d. surengiamos taupymo dienos. Suaukę žmonės, nežiūrint visų ūkiškų sunkumų, jau dabar turi sutaupti keliasdešimtis milijonų litų.

Dabar ir jaunuomenė raginama taupyti juodai dienai. Mat suprantama, kad iš mažens jaunimas papratus taupyti išaugs naudingais krašto piliečiais. Todėl žmonės, ir sunkiems laikams atėjus, nebus našta nei valstybei, nei visuomenei, nei savo giminei.

Jaunimui taupymą palengvinti valstybės taupomosios kasos išleido taip vadinamus taupomuosius ženklus po 5, 10, 20 ir 50 centų. Tuo būdu, duodama gražios progos ir neturtingiesiems taupyti. Norėdamos paskatinti didesnę jaunimo skaičių rimtai taupyti, valstybės taupomosios kasos geresniems taupytojams skiria dovanas. Jas gali gauti visų mokyklų mokiniai ir kiti jaunuoliai, kurie dar neturi 17 metų amžiaus. Taupymo dovanos yra: amžinosios plunksnos, vertingos knygos, įvairios mokslo priemonės sporto įrankiai ir pagyrimo lapai. Pažymėtina, kad jau ligi šio laiko Lietuvos jaunuomenė turi sutaupti daugiau kaip 400,000 litų pinigų.

KAUNE RENGIAMA DIDELĖ MENO PARODA

Pirmojo pasaulio lietuvių kongreso proga, Kaune rengiama didelė Lietuvos Meno paroda. Ji norima padaryti didžiausia meno paroda, kokios Lietuvoje dar nebuvo.

Dėlto jau dabar būsma paroda yra gana didelis susidomėjimas. Joje dalyvaus beveik visi Lietuvos dailininkai su geriausiais kūriniiais.

Atvykusieji į pirmąjį kongresą visų kraštų lietuviai tu-

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI JUOZAPAS EUDEIKIS
ir **TĖVAS**
Lengvais išmokėjimais
Laidotuvių šalygos
REPublic 8340

PO 10 METŲ Į PACIFIKĄ MAUDYTIS

(Tęsinys nuo 4 pusl.)

O kad oras vėsus, tai Kalifornijai tas paeina nuo šalto „jokeano“. Sandiego miestas yra prie „Pasipiko“. Gal dabar čia tik pavasaris...

Aš paaiškinau, kad Pacifiko pakraščiuose prie okeano visuomet būna naktys šaltos. Nors diena bus ir šiltas gradusų karščio, bet naktį oras atvėsta iki 60—70 gradusų. Pacifiko vandenyno vėsus oras gaivina viską: vaisiją, augaliją, mediją ir gyviją. Jeigu ne vėsybė, viskas kaitroje išdžiūtų, išdegtų.

rės gražios progos arčiau susipažinti su Lietuvos menu ir jo laimėjimais. Parodai ir laikas parinktas kuo patogias, nes ji bus nuo rugpjūčio 10 d. ligi rugsėjo 10 d., t. y. tęsis visą mėnesį.

Po šios didžiulės parodos Lietuvos dailininkai savo meno kūrinių parodas, surengs Maskvoje, Estijoje ir Latvijoje. Tai bus rigi pirmosios didžiulės lietuvių meno parodos užsieniuose.

Tsb

Bet „Tetytei“ tokia vėsybė netiko. Ji apsigylė „Kaliporne“, kurioje tikėjosi rasti šiltas vasaros dieneles, kaip Palangoje. Dabar — „furkotą“ vilks, jeigu nori maudytis...

Juokai šalin, o furkotis byčiuose buvo reikalingas. Apie maudymosi mes ir negalvojome. Gali „šaltį pagauti“...

Vieta, kurioje mes apsigyvenom, buvo vardu Chula Vista. „Tetytė“ užvardino ją lietuviškai: „Čielavišta“...

— Tamstai, kaip vanagui, tai geresnės vietos nereikia, — juokavo ji. Čiela višta! Imk ir valgyk...

Toji „Čielavišta“ buvo pakeliui į Meksiką. Už San Diego apie 10 mylių kelio į pietus. Mes anais laikais nakvojome National City. Važiudamas pro šalį radau tuos namukus, kuriuose su Zalekiu knarkėm... Viskas taip pat tik miestelis jau pasipuošęs ir naują, platų kelią išsivedęs. Mūsų „Čielavišta“ irgi atrodė kitokia. Tų vietų negalėjau pažinti. Naujai išvestas kelias pakeitė išvaizdą. Nauji keliai, visur išvesti už miesto centro.

VENETIAN MONUMENT CO., INC.

Išdirbėjai auklėjamis rūšis paminklų ir Grabnamų
Didžiausia paminklų dirbtuvė Chicagoj
Suvirė 50 metų prityrime
Pirkite tiesiai iš dirbtuvės ir taupykite pinigus
Mes atlikome darbą daugeliui žymenių Chicago Lietuvos.
527 N. WESTERN AVE.
art Grand Ave.
Telefonas SEEley 6103
Chicago, Illinois.

ROSELLI BROTHERS, INC., PAMINKLŲ DIRBĖJAI

Specialistai iškalimo ir išdirbimo visokių rūšių paminklų ir grabnamų.
Mūsų žeimyna specializuojama žiame darbe per šešias kartas.
Veskite paminklų reikalus teisiai su pačiais išdirbėjais.
MOUNT CARMEL KAPINĖSE
Vienas blokas į rytus nuo didžiųjų vartų
HILLSIDE, ILLINOIS
Trys telefonai:
Rox. FENSAOOLA 9011
BELMONT 3485
Office: HILLSIDE 2645
Vincent Roselli, secr.

Šv. Kazimiero Akademikų Dainų Kontestas „Draugo“ Radijo Valandoj

KONTESTO TVARKA

1. Daina turi būti dainuojama lietuvių kalba.
2. Daina gali būti neilgesnė kaip 3 minutes.
3. Mergaitė turi būti šv. Kazimiero akademijos mokinė.

BALSAVIMAI IR DOVĖNOS

Visi „Draugo“ skaitytojai ras balsavimo blanką „Draugo“ ir galės balsuoti už 3 kontestantes; o trys gavusios daugiausiai balsų gaus dovanas.

Vieną dieną buvę parodoj, nutarėm atlankyti miesto centrą ir apvažinėti jo pakraščius. San Diego miestas, nuo 1925 metų, jau padvigubėjo gyventojų skaičiumi ir puikiai įsirengė centre. Niekados nepamanytum, kad tai koks mažmiestis. Gražesnis už bile milijoninį miestą rytuose. Namai aukšti, krautuvės puošnios, keletas dangorėžių, palmų aikštelė, teatras, stryktariai, žmonių daugybė — Chicago, o Chicago!... Matytis ir „Illinois“ automobilių...

Prieš 10 m. tebuvo, rocos apie 80,000 gyventojų San Diego mieste, o dabar — 180,000! Progresas!... Dabar ta paroda sutraukė kitą tiek. Miestas auga kaip ant mielių.

Real estate daro puikų biznį. O pragyvenimas čia pigus. Jeigu neįstengsi „steiko“ nusipirkti, tai čiulpk apelsinus. Jų nusipirksi septynis tužinus už 25 centus! Rodos, nepatikiškas dalykas, o taip yra. Mes kada Phoenixe mokėjome už 3 tužinus kvoterį, tai atrodė pigu, o čia — 7 tužinai!

„Dėdytė“ tik prakanda, iščiulpia ir — „švyst“ per langą... Valgom tuos apelsinus, geriam sunką, bet to steiko norim ir gana. Jau buvom išsiilgę. Steikas, arba pusė vištos (ne „čiela“) pietums, kainavo 35 centai. Pigu, gardu, tik mokėk pinigų...

(Bus daugiau)

PLATINKITE „DRAUGĄ“

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Nariai Chicagos, Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse

I. J. Zolp	1646 West 46th Street Phone BOUlevard 5203
J. F. Eudeikis	4605-07 So. Hermitage Ave. Phone YARds 1741—1742
Lachawicz ir Sunus	2314 West 23rd Place Phone CANal 2515 Cicero 5927
J. Liulevičius	4092 Archer Ave. Phone LAFayette 3572
S. P. Mažeika	3319 Lituanica Ave. Phone YARds 1138
A. Masalskis	3307 Lituanica Ave. Phone BOUlevard 4139
A. Petkus	1410 So. 49th Ct., Cicero Phone Cicero 2109
J. F. Radzius	668 West 18th Street Phone CANal 6174
S. M. Skudas	718 West 18th Street Phone MONroe 3377

AMBULANČOS PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
YARds 1741-1742
J. F. EUDEIKIS

Lankės Chicagoj. — J. A. V. pašto departamento viršininkas James Farley. (Acme Photo)

VIETINĖS ŽINIOS

LAIMINGOS KELIONĖS!

"Draugo" red. Leonardas Jimutis, šiandien, 10:30 ryto iš Englewood St., apėjo Chicago išvykdamas New Yorkan i Federacijos Tarybos posėdį. Trečiadienį New York'e pasi- tiks "Draugo" ekskursiją ir tą pačią dieną laivu Norman- die išplauks į Lietuvą.

Laimingos kelionės!

PIRMOJI KRECŽDĖ

Jau gauta pirmoji žinia nuo išvykusios studentų ekskursijos į Lietuvą. Dr. Račkus ra- šo:

"Malonu keliauti Lietuvon su studentų grupe. Jų džen- telmenišką elgesį daro gra- žų įspūdį į visus. Amerikos lietuviams sarmatos nebus. Reprerentacija bus puiki. Sveikinu visus!"

CHORAI RUOŠIASI DAINŲ ŠVENTEI

Praėjusį penktadienį Šv. Ju- rgio parap. salėje buvo hen- dra Chicago liet. parapijų chorų praktika rengiamai Dai- nų Šventei, rugp. 4 d., Vytau- ta parke. Nežiūrint šilto oro, chorai suvažiavo chaitlingai. Dainuota gerai. Visos dainos naujos, gražios: viena kun. J. Čičausko, o dvi paties bendro- cės vedėjo komp. A. Po- ciusas. Rap.

SAJUNGIEČIŲ EKS- KURSIJA I HARTFORD, CONN.

Rugp. 5, 6 ir 7 d., Hart- ford, Conn., įvyksta dešimti- nis Moterų Sąjungos seimas, į kurį vyksta nemaža atsto- vų ir iš Chicago. Sykiu su Centro Valdybos narėmis vy- ksta: Panavienė, Rašinskienė, Račkienė, seserys Jovaišaitės ir k. I ai kurios pasinaudo- damos proga, po seime, žada parašinėti po Rytų valstybes, nepilenkiant garsenybių, kaip Merianapolis, Washingtonas ir kt. Rap.

Nekviestas svečias. — J. Milton, 2729 W. Congress St., aną dieną pagavo nematytą paukštį, kuris, sakoma, buvo užpuolęs bežaidžiančius svie- dinį vaikus. Paukštis 15 colių aukščio.

KONCERTUODAMAS I SEIMĄ

Chicago Varg. Sasnausko choras jau pilnai pasiruošęs koncertams, kuriuos duos pa- keliniui į Varg. Są-gos seimą, įvykstantį Philadelphia, Pa. Pirmas koncertas bus Detroi- te, kitas Pittston, Pa., o tre- čias Philadelphia, Pa., per Fe- deracijos Kongresą ir Varg. Są-gos seimą. Choras vyksta automobiliais. Rap.

GRĮŽO IŠ ATOSTOGŲ

Žinomo veikėjo J. Mieke- liūno žmona, Elena su sūnais, tris savaites atostogavus Bass Lake Waitches vasarnamy va- kar grįžo namo panašūs indi- jonams. I.

TOWN OF LAKE ŽINUTĖS

Žinomas biznierių Kazimie- ras Kriščiūnas, 4501 S. Ash- land Ave., važiuoja Lietuvon sykiu su atleto ekskursija. Žada dalyvauti Viso Pasaulio Lietuvių Kongrese, aplankyti tėviškę ir įžymesnes Lietuvos vietas.

Laimingos kelionės! Rap.

PRADEDAMA KOVA PRIEŠ MAISTO PRO- DUKTŲ BRANGUMĄ

Kovą prieš maisto pabrang- nimą jau pradėjo United Conference, 160 N. Wells St. (Room 317). Kova vedama vi- suomenės gerovei, kad maist- tų papiginus 25 nuoš. ir dėl 3c sales taksų. Aišku, kad

AKIŲ GYDYTOJAI:

DR. VAITUSH, OPT.

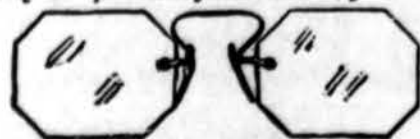
LIETUVIS OPTOMETRISTAS AKIŲ SPECIALISTAS

Palengvina akių įtempimą, kuris eiti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių aptemimo, nervuotu- mo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Priren- gia teisingai akinus. Visuose atstai- kinuose egzaminavimas daromas su elektrine, parodančia matavimus kii- das. Speciali styda atkreipiamas į mokyklos vaikus. Krevios akys at- taisomos. Valandos nuo 10 iki 8 v. Nedėlioj nuo 10 iki 12. Daugely at- stikimų akys atitaisomos be skaus- mo. Kainos pigiau kaip pirmiau.

4712 SO. ASHLAND AVE.
Phone Boulevard 7589

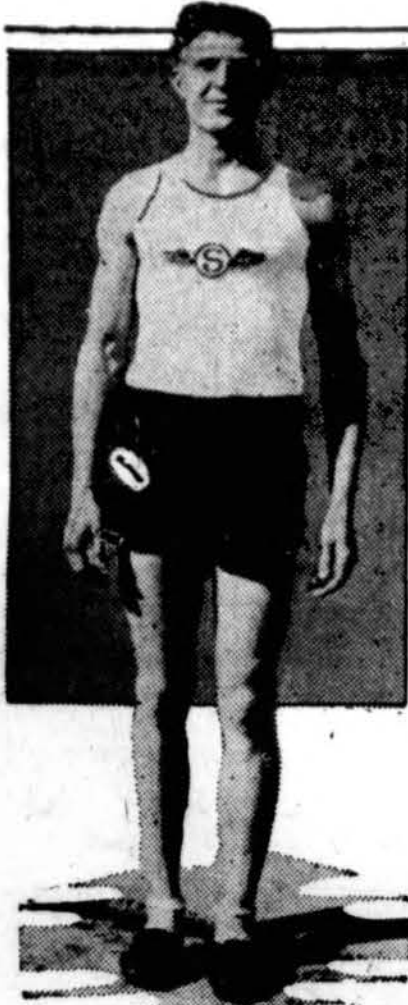
25 METŲ PRITYRIMO

Pritaikyme akinų dėl viso- kių akių. Ekspertas tyrimo a- kių ir pritaikymo akinų

DR. JOHN SMETANA OPTOMETRISTAS

1801 S. ASHLAND AVENUE
Platt Bldg., kamp. 18 st.
2 aukštas
Pastebėkit mano iškabas
Valandos nuo 9:30 ryto iki 12 v. Popiet nuo 1:30 iki 8:00 val. vakaro. Nedėliomis nėra skirtų valandų. Room 8.
Phone CANal 0523

Jonas Knašas, kuris rytoj drauge su kitais sportininkais išvyksta į Lietuvą. Jis yra žymus boksininkas, bėgikas, diskinininkas ir t.t. Be to, ti- kietų pardavinėjimo "čempi- jonas". Sportininkų bankie- tui jis pardavė 53 tikičius. Sportininkai iš Chicago išva- žiuoja rytoj, 10:30 val. ryto iš La Salle stoties.

niekas kitas mums to neieš- kos, jeigu mes patys nesubru- sim. Rinkite delegatus, arba atvykite, adresu: 160 N. Wells St. (kamb. 317). Čia plačiau apie viską sužinosite. Po to pasirodys, kad ištikrųjų žmo- nės (consumers) pradeda su- brusti. Cicero jau pasirodė. Per vieną savaitę draugijos išrinko 18 atstovų. Bet dar nėra pasiektas Berwyn, Park

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI: LIETUVIAI DAKTARAI:

Office Phone Res. and Office
PROspect 1028 2359 So. Leavitt St.
CANal 0708

DR. J. J. KOWARSKAS

PHYSICIAN and SURGEON
2403 W. 63rd St., Chicago

OFFICE HOURS
2 to 4 and 7 to 9 P. M.
Sunday by Appointment

DR. STRIKOL'IS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave.

Office Valandos
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak.
Nedėliomis pagal sutartį

Office telef. BOULEVARD 7820
Namų tel. PROspect 1930

DR. C. Z. VEZEL'IS

DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.

arti 47th Street
Val.: nuo 9 iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį

Office Tel.: PROspect 6376
Res. Tel.: HEMlock 6141

DR. J. RUSSELL

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
2500 W. 63rd St.

Office val.: 2 iki 4 ir 6:30 iki 8:30
Seredomis ir nedėliomis pagal sutartį
Res. 2515 W. 69th St. Pagal sutartį.

Tel. Office BOULEVARD 5912-14
Res. VICTORY 2343

DR. A. J. BERTASH

Office val. nuo 1-3; nuo 6:30-8:30
756 West 35th Street

Office Tel.: PROspect 6376
Res. Tel.: HEMlock 6141

DR. J. RUSSELL

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
2500 W. 63rd St.

Office val.: 2 iki 4 ir 6:30 iki 8:30
Seredomis ir nedėliomis pagal sutartį
Res. 2515 W. 69th St. Pagal sutartį.

Tel. Office BOULEVARD 5912-14
Res. VICTORY 2343

DR. A. J. BERTASH

Office val. nuo 1-3; nuo 6:30-8:30
756 West 35th Street

Office Tel.: PROspect 6376
Res. Tel.: HEMlock 6141

DR. J. RUSSELL

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
2500 W. 63rd St.

Office val.: 2 iki 4 ir 6:30 iki 8:30
Seredomis ir nedėliomis pagal sutartį
Res. 2515 W. 69th St. Pagal sutartį.

Tel. Office BOULEVARD 5912-14
Res. VICTORY 2343

DR. A. J. BERTASH

Office val. nuo 1-3; nuo 6:30-8:30
756 West 35th Street

Office Tel.: PROspect 6376
Res. Tel.: HEMlock 6141

DR. J. RUSSELL

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
2500 W. 63rd St.

Office val.: 2 iki 4 ir 6:30 iki 8:30
Seredomis ir nedėliomis pagal sutartį
Res. 2515 W. 69th St. Pagal sutartį.

Tel. Office BOULEVARD 5912-14
Res. VICTORY 2343

DR. A. J. BERTASH

Office val. nuo 1-3; nuo 6:30-8:30
756 West 35th Street

Office Tel.: PROspect 6376
Res. Tel.: HEMlock 6141

DR. J. RUSSELL

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
2500 W. 63rd St.

Office val.: 2 iki 4 ir 6:30 iki 8:30
Seredomis ir nedėliomis pagal sutartį
Res. 2515 W. 69th St. Pagal sutartį.

Tel. Office BOULEVARD 5912-14
Res. VICTORY 2343

DR. A. J. BERTASH

Office val. nuo 1-3; nuo 6:30-8:30
756 West 35th Street

Tai Italijos diktatorius Mussolini. Jis visur tinkamas. Jis yra gabus lakūnas ir, kaip matome, plaukikas.

Holme, North Side, Irving Park ir k.

Vedama kampanija ketvirta dienais nevalgyti mėsos. Tas skerdykloms duos pajusti, kad žmonės tikrai veda kovą prieš nepaprastą mėsos pabrangini- mą. K.

SIRDINGAS AČIŲ

Dr. A. J. Gussen sūnui, Ri- chardui, vienu kartu padary- ta dvi operacijos Šv. Kry- žiaus ligoninėje.

Nuoširdų ačiū reiškiamo d- rui S. Biežiui ir Šv. Kazimie- ro seserims už malonų ir ma- ndagų patarnavimą.

Dr. ir Mrs. A. J. Gussen

Philadelphijoje naikinami nuo šaligatvių įvairiausi skel- bimai, kurie buvo madoje.

IŠVAŽIUOJA I LIETUVĄ ADV. GRIŠIUS

Šiandien išvažiuoja į Lie- tuvą, į Viso Pasaulio Lietuvių Kongresą adv. Juozas Grišius. Savo vietoje, 4631 S. Ashland Ave., paliko pagelbininką adv. N. Pumavien (Tumavičia). Sugrįš už poros mėnesių. Kon- grese atstovaus advokatų są- jungą ir liet. labdarių są-gos centrą.

SUIMTA E. SMITH

New Yorke suimta ir Chi- cagon parvežta Mrs. Evelyn Smith, kurią Mrs. B. Dunkel kaltina pastarosios žento Er-

LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. LAFayette 7850

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4140 Archer Avenue

Val.: 2-4 ir 7-9 val. vakare
Res. 2136 W. 24th St.

Tel. CANal 0403

Office Tel. LAFayette 4017
Res. Tel. HEMlock 6256

DR. A. G. RAKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4142 ARCHER AVE.

Office valandos: 2-4 ir 6-8 val. vak.
Residencijos Office: 2656 W. 69th St.
Valandos: 10-12 ir 8-9 val. vak.
Seredomis ir Nedėliomis pagal sutartį

DR. P. ATKOČIUNAS

DENTISTAS
1446 SO. 49th ST., CICERO, ILL.

Utar., Ketr., ir Pėtn. 10-9 val.
2147 SO. HALSTED ST., CHICAGO

Paned., Sered., ir Subat. 2-9 val.

Office Tel. HEMlock 4848
Res. Tel. GROvehill 0617

DR. J. J. SIMONAITIS

2423 W. MARQUETTE ROAD
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Val. 2-4 ir 7-9 vak.
Ketr. ir Nedėliomis susitarus

Dienomis Tel. LAFayette 5793
Naktimis Tel. CANal 0402

DR. A. J. JAVOIS

Office: 2643 W. 47th Street
Val.: 2 iki 5 popiet. 7 iki 9 vak.
Nedėlioj pagal sutartį

Dr. A. Račkus

Išvažiuo į Lietuvą

Sugrįš

Rugsėjo Mėnesyje

Tel. LAFayette 3051

DR. A. J. MANIKAS

Gydytojas ir Chirurgas
OFISAS IR REZ.

2519 West 43rd Street

Valandos: Nuo 9 iki 10 rytals — 1
iki 3 popiet — 6 iki 8:30 vakara.
Nedėliomis nuo 11 ryto iki 1 p.p.

"Draugo" Radio Valanda

TREČIADIENIAIS TARP 3:30 ir 4:30
Iš WEDC (1210 kilocycles)

vin Lang nužudymu už 500 dolerių.

Suimtoji Mrs. Smith išsigi- na. Ji pareiškia, kad Lango nu- žudymas yra pačios Mrs. Dun- kel darbas.

Kinietis Harry Jung dar nesugautas.

NAUJA DIDŽIULĖ EKS- PORTO ĮMONE

KAUNAS. — Projektuoja- ma įsteigti akeinę bendrovę su vieno milijono litų akeiniu kapitalu linams ir pakuloms eksportuoti.

Šios bendrovės akeininkais busi dabartiniai linų ekspor- teriai.

Bendrovė turėsianti išimtiną teisę supirkinėti ir parda- vinėti linus.

AMERIKONISKAS GANG- STERIS A. PANEMUNEJE

KAUNAS. — Neseniai Vi- čiūnų kaime, A. Panemunėje, iš vieno vasarotojo dar neiš- aiškinto asmens buvo pavog- ta 3 metų mergaitė. Artimie- ji greitai susigriebė ieškoti mergaitės ir surado ją už po- ros kilometrų, vedant kaž ko- kiam augalotam vyriškiui.

Pamatęs besivijančius mer- gaitės tėvus, pagrobikas mer- gaitę metė ir pabėgo.

Kriminalinė policija deda pastangų tą mergaitę gro- biką išaiškinti.

BIZNIERIAI, GARSINKITES "DRAUGE"

CLASSIFIED

AUTOMOBILES AUTOMOBILES

EMIL DENEMARK INC.

Vartotų Karų Bergenai

GAUTI MAINAIS ANT NAUJŲ BUICK IR PONTIAC KARŲ

BUICK '35, Club Sedan su trunk. garantuotas	\$825
BUICK '35, 5 Sedan, 47. garantuotas	\$795
BUICK '35, 5 Sedan, 6 drat. ratai, tobulas	\$695
BUICK '33, 5 Sedan 67, 6 drat. ratai, labai puikus	\$675
BUICK '34, 5 Sedan 67, 6 drat. ratai, labai puikus	\$695
BUICK '30, 5 Sedan 61, mediniai ratai, gražiam stov	\$625
BUICK '30, 7 Limo. 6 drat. ratai, elna O. K.	\$625
CADILLAC '31, 7 Sedan, tobuliam stov	\$695
CADILLAC '30, 7 Sedan, pertaitytas	\$695
CADILLAC '30, 16 cilindų 7 Sedan, labai puikus	\$595
CADILLAC '30, 7 Sedan, labai puikiam stov	\$495
CADILLAC '29, 5 Sedan, švarus karas	\$325
CADILLAC '29, 7 Sedan, gerai bėga	\$275
CADILLAC '28, 5 Sedan, gražiam stov	\$125
CADILLAC '28, 5 Sedan, gera vertenybė	\$100
CHEVROLET '33, 2 durų Sedan, radio, heateris, tobulas	\$395
CHEVROLET '31, Sport Coupe, geras motoras	\$235
CHRYSLER '30, 6, 5 Sedan, 5 drat. ratai, O. K.	\$245
FORD '35, Sport Coupe, kuone naujas	SPECIAL
FORD '31, Business Coupe, švarus	\$225
FORD '30, Sport Coupe, gera vertenybė	\$175
LA SALLE '31, 5 Sedan, juodas, drat. ratai	\$345
LA SALLE '30, 5 Sedan, 6 drat. ratai	\$345
LINCOLN '30, 5 Sedan, labai puikus	\$295
OAKLAND '30, 2 Durų Sedan, gražiam stov	\$175
PACKARD '32, 7 Custom Sedan, tobuliam stov	\$845
PACKARD '31, 7 Custom Sedan, gerai bėgantis	\$395
PIERCE '30, 2 Coupe, labai puikiam stov	\$195
PLYMOUTH '33, 2 Coupe, Rumble seat, švarus	\$395
PONTIAC '34, 2 Durų Sedan su trunk. kaip naujas	\$595
PONTIAC '34, 4 Durų Sedan, kaip naujas	\$595

TAIPGI DAUGELIS KITŲ ŽEMESNĖS KAINOMIS

Jūsų dabartinis karas priimamas už rankpinigius, balansą lengvais išmokėjimais
3860 Ogden Ave. - Chicago
Crawford 4100

CRANE COAL CO., 5332 So. Long Avenue - Tel. REPublic 8402 - Pocahontas Mine Run - \$7.00